

j. v. stalin

**çin'de
toprak devrimi**

eylem yayınları

j.V. Stalin

ÇİN'DE TOPRAK DEVRİMİ

EYLEM YAYINLARI: 13

TÜRKİYE YAYINI:

Eylem Yayınları

Temmuz 1977

İstanbul

DİZGİ - TERTİP:

Doğuş Matbaası

BASKI:

Öztürk Matbaası

YÖNETİM YERİ:

Peykhane Cad. Sipahi Han

53/B - No: 27

Çemberlitaş - İstanbul

YAZIŞMA ADRESİ:

P.K. 1384

Sirkeci - İstanbul

J. V. Stalin

**ÇİN'DE
TOPRAK
DEVİRİMİ**

**Türkçesi:
Kaya Tamer**

eylem yayınları

SUN YAT-SEN ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİYLE KONUŞMA

(13 Mayıs 1927)

Yoldaşlar, ne yazık ki bugünkü konuşmaya yalnızca iki-üç saat ayırabiliyorum. Bir dahaki sefere belki daha uzun bir sohbet düzenleyebiliriz. Bugün sanırım kendimizi, yazılı olarak formüle ettiğiniz meselelerin incelenmesiyle sınırlamamız gerekecek. Toplam olarak on soru almış bulunuyorum. Bugünkü konuşmada bunlara karşılık vereceğim. Eğer bunlardan başka sorular varsa —ki bana olduğu söylendi— bunlara bir dahaki konuşmamda karşılık vermeye çalışacağım. Öyleyse, artık işimize bakalım.

BİRİNCİ SORU

«Radek'in, Çin kırlarındaki köylülerin mücadelesinin burjuvaziye hedef aldığı kadar feodal kalıntıları hedef almadığını ileri sürmesi neden yanlıştır?»

«Çin'de ticaret kapitalizminin hakim olduğu iddia edilebilir mi, yoksa Çin'de hakim olan feodal kalıntılar mıdır?»

«Neden, büyük sınai işletmelerin sahipleri olan Çin militaristleri aynı zamanda feodalizmin de temsilcisidirler?»

Radek, gerçekten de soruda belirtilene benzer bir şey iddia etmektedir. Radek, Moskova örgütünün aktivistleri kar-

şısında yaptığı konuşmada, hatırladığım kadarıyla, ya Çin kırında feodal kalıntıların varlığını tamamen inkar etti ya da bunlara pek büyük bir önem vermedi.

Bu, elbette Radek'in payına büyük bir hatadır.

Eğer Çin'de hiç feodal kalıntı olmasaydı, ya da bunlar Çin kırı bakımından büyük bir önem ifade etmemiş olsaydı, o zaman toprak devrimine yer olmazdı ve o zaman Çin devriminin bugünkü aşamasında Komünist Partisi'nin başlıca görevlerinden birisinin toprak devrimi olduğundan söz etmenin bir yararı olmazdı.

Çin kırında ticaret kapitalizmi var mıdır? Evet vardır. Ve ticaret kapitalizmi yalnızca var olmakla kalmamakta, köylünün kanını her hangi bir feodal derebeyinden hiç de aşağı kalmadan emmektedir. Ama bu ilkel birikim cinsindeki ticaret kapitalizmi, Çin kırında feodal derebeyinin, toprak ağasının hakimiyetiyle garip bir şekilde *birleşmiştir* ve ikincinin (yani feodal derebeyinin-ç.) köylüleri sömürmek ve ezmek için kullandığı ortaçağ metodlarını kullanmaktadır. Mesele budur yoldaşlar.

Radek'in hatası, onun bu özelliği, feodal kalıntıların hakimiyetinin Çin kırındaki ticaret kapitalizminin varlığı ile bu *birleşmesini*, köylülüğü sömürmek ve ezmek için kullanılan ortaçağ metodlarının korunmuş olmasıyla bir arada kavramamış olmasıdır.

Militarizm, tu-çunlar(*), her cinsten valiler ve asker, sivil taş yürekli ve soyguncu bürokrasinin tümü Çin'deki bu kendine has özellik üzerinde bir üstyapı meydana getirmektedirler.

Emperyalizm, bu feodal - bürokratik makinanın tümünü desteklemekte ve güçlendirmektedir.

Toprak sahibi olan bazı militaristlerin aynı zamanda sınıai işletmelerin de sahipleri olmaları gerçeği, temeldeki hiç

(*) Savaş ağaları (Çev.).

bir şeyi değiştirmez. Eskiden Rus toprak ağalarının çoğu da fabrikalara ve sınai işletmelere sahiptiler. Ancak bu, onların feodal kalıntıların temsilcileri olmalarını engellemiyordu.

Eğer bazı bölgelerde köylülerin kazançlarının yüzde 70'i eşrafa, toprak ağalarına gidiyorsa, eğer toprak ağası hem ekonomik, hem de idari ve hukuki alanda gerçekte iktidarı elinde tutuyorsa, eğer bazı eyaletlerde hâlâ kadınlar ve çocuklar alınıp satılıyorsa - o zaman kabul etmek gerekir ki, bu ortaçağ durumunda hakim iktidar, ticaret kapitalizmi ile özel bir birleşme içindeki feodal kalıntıların, toprak ağalarının ve asker ya da sivil toprak sahibi bürokratların iktidarındır.

Çin'de büyüyen ve büyümeye devam edecek olan köylülerin toprak hareketine zemin yaratan işte bu özel şartlardır.

Bu şartlar olmasaydı, feodal kalıntılar ve feodal baskı olmasaydı, o zaman Çin'de bir toprak devrimi meselesi, toprak ağalarının topraklarına el konulması vb. meseleler olmazdı.

Eğer bu şartlar olmasaydı, o zaman Çin'de bir toprak devrimini anlamak imkânsız olurdu.

İKİNCİ SORU

«Marksistler, muhtelif sınıfların tek bir partisinin olmasının mümkün olmadığını kabul ettiklerine göre, Radek'in Guomindang'ın bir küçük-burjuva partisi olduğunu iddia etmesi neden hatalıdır?»

Bu soru, (önce-ç) bazı tespitlerin yapılmasını gerekli kılmaktadır.

Birinci olarak, soru yanlış bir şekilde ortaya getirilmiştir. Biz, Guomindang'ın muhtelif sınıfların partisi olduğunu söy-

lemiyoruz ve hiç bir zaman da söylemedik. Biz her zaman, Guomindang'ın bir muhtelif ezilen sınıflar *blok*'unun partisi olduğunu söylemişizdir. Bu bir ve aynı şey değildir yoldaşlar. Eğer Guomindang muhtelif sınıfların partisi olsaydı, bu Guomindang'a bağlı sınıflardan bir tekinin bile Guomindang dışında kendi partisinin olamayacağı ve Guomindang'ın kendisinin bütün bu sınıflar için bir *tek* ve ortak partiyi meydana getirdiği anlamına gelirdi. Fakat gerçekte durum bu mudur? Guomindang'a bağlı olan Çin proletaryasının aynı zamanda, Guomindang'dan farklı ve kendi özel programı ve kendi bağımsız örgütü olan kendi ayrı partisi, Komünist Partisi yok mudur? Guomindang'ın, muhtelif ezilen sınıfların partisi değil, kendi parti örgütlerine sahip olan muhtelif ezilen sınıfların bir *blok*'unun partisi olduğu açıktır. Bundan dolayı, soru yanlış olarak ortaya konmuştur. Gerçekte bugünkü Çin'de Guomindang'a ancak ezilen sınıfların bir *blok*'unun partisi olarak bakılabilir.

İkinci olarak, Marksizmin ilke olarak, ezilen devrimci sınıfların blokunun bir partisinin olmasının mümkün olduğunu kabul etmediği ve Marksistlerin ilke olarak böyle bir partiye dahil olmalarına izin verilemeyeceği *doğru değildir*. Yoldaşlar, bu kesinlikle *doğru değildir*. Aslında Marksizm, ilke olarak, Marksistlerin böylesine bir partiye katılmalarına izin verilmesini kabul etmekle kalmamış, (hâlâ da kabul etmeye devam etmektedir), belirli tarihi şartlar altında bu ilkeyi pratiğe de geçirmiştir. Burada, Alman devrimi sırasında, 1848'de Marks'ın kendisinin ve destekleyicilerinin Almanya'daki burjuva - demokratik birliği⁽¹⁾ girmeleri ve devrimci burjuvazinin temsilcileri ile işbirliği yapmaları ör-

(1) Bu, 1848 Almanya burjuva devrimi döneminde kurulan Köln Demokratik Birliği'ni kasetmektedir. Birlik, işçilerin yanısıra burjuva-demokratik unsurlardan meydana geliyordu. Karl Marks, Demokratik Birlik'in Ren bölgesi ve Vestpaliya'nın bölge komitesi üyesi seçilmişti ve önderlerinden biriydi.

neğine değinmem gerekiyor. Bu burjuva-demokratik birliğin, bu burjuva - devrimci partinin Marksistlerin yanı sıra, devrimci burjuvazinin temsilcilerini de ihtiva ettiği bilinmektedir. O sıralar Marks'ın editörü olduğu *Neue Rheinische Zeitung*(²), bu burjuva-demokratik birliğin organıydı. Ancak 1849 baharında Almanya'daki devrim dalgası yeniden kabarmaya başladığı zamandır ki, Marks ve destekleyicileri, bu burjuva-demokratik birlikten, bağımsız bir işçi sınıfı örgütü kurmayı kararlaştırarak çekildiler.

Gördüğünüz gibi Marks, kendi özel örgütü olan bağımsız bir proleter partisi halinde açıkça Guomindang'ın bir parçasını oluşturan günümüz Çin Komünistlerinden bile daha ileri gitmiştir.

Marks'ın ve destekleyicilerinin 1848 yılında Almanya'da devrimci burjuvaziyle birlikte mutlakiyete karşı bir devrimci mücadele açmak söz konusu iken, burjuva - demokratik birliğe girmelerinin *uygun* olup olmadığı tartışılabilir ya da tartışılmayabilir. Bu, bir *taktik* meselesidir. Ama Marks'ın *ilke* olarak böylesine bir katılmanın kabul edilebilirliğini tanıdığı, hiç şüphe edilmemesi gereken bir şeydir.

Üçüncü olarak, Vuhan'daki Guomindang'ın bir küçük - burjuva partisi olduğunu söylemek ve bununla yetinmek, temelden yanlış olurdu. Guomindang ancak, ne emperyalizm, ne de Çin devriminin karakteri hakkında hiç bir fikri olmayan kimseler tarafından bu şekilde karakterize edilebilir. Guomindang, «alelade» bir küçük - burjuva partisi değildir. Farklı cinsten küçük - burjuva partileri vardır. Rusya'daki Menşevikler ve Sosyalist - Devrimciler de küçük - burjuva partileriydiler; ama onlar aynı zamanda *emperyalist* parti-

(2) *Neue Rheinische Zeitung*, 1 Haziran 1848'den 19 Mayıs 1849'a kadar Köln'de yayınlanmıştır. Gazete, Karl Marks ve Frederik Engels tarafından idare edilmiştir. Yazı İşleri Müdürü Karl Marks idi. *Neue Rheinische Zeitung* üzerine, bakınız Karl Marks ve Frederik Engels, *Seçme Eserler*, FLPH, Moskova, 1951, C. 2, S. 287 - 305.

lerdi, çünkü onlar Fransız ve İngiliz emperyalistleriyle militan bir ittifak içerisindeydiler ve onlarla birlikte başka ülkelerin —Türkiye, İran, Mezopotamya ve Galiçya'nın— *istilâ edilmesine ve baskı altına alınmasına* katıldılar.

Guomindang'ın emperyalist bir parti olduğu söylenebilir mi? Elbette ki hayır. Guomindang partisi, tıpkı Çin devrimi gibi anti - emperyalisttir. Farklılık temeldedir. Bu farklılığı görememek ve *anti-emperyalist* Guomindang'ı *emperyalist* Sosyalist - Devrimci ve Menşevik partilerle karıştırmak. Çin'deki milli devrimci hareket hakkında hiç bir fikri olmak demektir.

Eğer Guomindang *anti - emperyalist* bir parti olmasaydı, hiç şüphesiz Çin Komünistleri onunla bir blok oluşturmazlar, onu cehennemin dibine yolcu ederlerdi. Ancak işin gerçeği şudur ki, Guomindang emperyalistlere ve onların Çin'deki ajanlarına karşı, devrimci bir mücadele açan *anti - emperyalist* bir partidir. Bu bakımdan Guomindang Kerenski ve Tseretelli cinsinden çeşitli *emperyalist* «sosyalist»lerin hepsinin de üstünde durmaktadır.

Bir Sağ Guomindangçı olan Çan Kayşek bile, Sol Guomindangçılara ve Komünistlere karşı her türlü fesatla birlikte darbe vurmaya kalkışmadan *önceki* Çan Kayşek bile, Kerenskilerden ve Tseretellilerden üstündü; zira Kerenskiler ve Tseretelliler Türkiye'nin, İran'ın Mezopotamya'nın ve Galiçya'nın köleleştirilmesi için savaşır ve böylelikle emperyalizmin *güçlenmesine* yardımcı olurlarken, Çan Kayşek —ister iyi olsun, ister kötü— Çin'in (emperyalistlerce-ç.) *köleleştirilmesine karşı* savaşıyor ve böylelikle emperyalizmin *zayıflamasına* yardımcı oluyordu.

Radek'in ve genel olarak muhalefetin hatası, Çin'in yarı - sömürge durumunu dikkate almamasında, Çin devriminin anti - emperyalist karakterini tesbit edememesinde ve Vuhan'daki Guomindang'ın, Sağ Guomindangçılardan arınmış olan Guomindang'ın Çin emekçi sınıflarının emperya-

lizme *karşı* mücadelesinin merkezi olduğunu görmemesindedir.

ÜÇÜNCÜ SORU

«Sizin, *Guomintang'ı* iki gücün —*Komünist Partisi ve küçük - burjuvazinin*— bloku olarak değerlendirmenizle (Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesi öğrencilerinin toplantısında yapılan konuşma, 18 Mayıs 1925) *Komintern'in* kararında *Guomintang'ın* büyük burjuvazi de dahil olmak üzere dört sınıfın bloku olarak değerlendirilmesi arasında bir çelişki yok mudur?

«Çin'de bir proletarya diktatörlüğü bulunsaydı *ÇKP'nin* *Guomintang'a* dahil olması mümkün olur muydu?»

İlk elde şuna dikkati çekmek gerekir ki, *Guomintang'*daki gerçek durumun 1926 aralığında (Yedinci Genişletilmiş Plenum) *Komintern* tarafından yapılan tanımı, sizin «soru» nuzda yanlış olarak tekrarlanmıştır; bu kesinlikten oldukça uzaktır. «Soruda» «*büyük burjuvazi de dahil olmak üzere*» denmektedir. Ama kompradorlar da büyük burjuvazidir. Bu, 1926 aralığında *Komintern'in* komprador burjuvaziyi *Guomintang* içindeki blok'un bir üyesi olarak ele aldığı anlamına gelir mi? Elbette ki hayır, çünkü komprador burjuvazi, *Guomintang'ın* belalı bir düşmanıydı ve hâlâ da öyledir. *Komintern* kararı, genel olarak büyük burjuvaziden değil, «kapitalist burjuvazinin *bir kısmı*»ndan söz etmektedir. Bundan dolayı burada atıfta bulunulan her çeşit büyük burjuvazi değil, komprador *olmayan* türden milli burjuvazidir.

İkinci olarak şunu söylemem gerekir ki, ben bu iki *Guomintang* tanımı arasında herhangi bir çelişki görmüyorum. Herhangi bir çelişki görmüyorum, çünkü elimizde *Guomintang'ın* iki farklı görüş açısından yapılmış olan ve ikisi de

doğru olduğu için herhangi birini yanlış olarak adlandıramayacağımız iki tanımı bulunmaktadır.

1925 yılında Guomindang'tan işçilerin ve köylülerin blok'unun bir partisi olarak söz ettiğim zaman, hiç bir şekilde Guomindang'daki güncel (o günkü-ç) durumu, *gerçekte* 1925 yılında Guomindang'a bağlı sınıfların hangileri olduğunu tarif etme niyetinde değildim. Ben o zaman Guomindang'dan söz ettiğimde, Guomindang'ı yalnızca Doğu'nun ezilen ülkelerindeki, özellikle Çin ve Hindistan gibi ülkelerdeki, ayrı cinsten bir devrimci halk partisinin yapı *tarzı* olarak; işçilerin ve şehir ve kır küçük - burjuvazisinin devrimci bloku üzerine temellenmesi *gereken* böylesine bir devrimci halk partisinin yapı *tarzı* olarak düşünüyordum. Ben o zaman şunu çok açık olarak ifade ettim ki, «böylesine ülkelerde Komünistler, *birleşik milli cephe siyasetinden* işçilerin, köylülerin ve küçük-burjuvazinin *devrimci bloku* siyasetine geçmelidirler» (Bakınız. Stalin, Doğu Halkları Üniversitesinin Siyasi Görevleri», *Leninizmin Meseleleri* s. 264)⁽³⁾.

Bu yüzden benim aklımdaki, genel olarak devrimci halk partilerinin, özel olarak da Guomindang'ın bugünü değil *geleceği* idi. Ve bunda kesinlikle haklıydım. Zira Guomindang gibi örgütler ancak kendilerini işçilerle küçük - burjuvazinin bloku temeli üzerine oturtabilirlerse bir geleceğe sahip olabilirler. Ve küçük-burjuvaziden, sözedenden birisinin aklında, ilk başta kapitalistleşme bakımından geri ülkelerde küçük-burjuvazinin *temel* gücünü oluşturan *köylülüğü* bulundurması gerekir.

Ancak, Komintern, meselenin bir başka yanıyla ilgileniyordu. Komintern, Yedinci Genişletilmiş Plenumda Guomindang'ı geleceği bakımından; ne olacağı bakımından değil de, Guomindang'daki *mevcut*, *güncel* durum bakımından; ve ancak 1926 yılında ona *esas olarak* bağlı olan sınıfların hangi-

(3) Bakınız, J. V. Stalin, Eserler, FLPH, Moskova, 1954, C. 7, S. 149.

ieri olduğu bakımından ele aldı. Ve Komintern o anda *Guomindang'da henüz daha bir bölünme yokken* Guomindang' esas olarak işçilerin, küçük - burjuvazinin (şehir ve kır) ve milli burjuvazinin blokunu oluşturduğunu söylerken kesinlikle haklıydı. Burada Guomindang'ın yalnızca 1926'da değil, 1925'te de kesinlikle bu sınıfların temeli üzerine oturduğunu söylemek gerekir. Taslağının hazırlanmasında benim de çok aktif bir rol aldığım Komintern kararı şunu açıkça ifade etmektedir ki, «proletarya, kendi payına mücadeleye aktif olarak katılan köylülükle, şehir küçük - burjuvazisiyle ve kapitalist burjuvazinin bir kısmıyla bir blok oluşturmaktadır» ve «bu güçlerin birliği, siyasi ifadesini Guomindang partisinde ve Kanton hükümetinde buna tekabül eden gruplaşmada bulmuştur» (karara bakınız)(⁴).

Ama Komintern kendisini 1926'daki *güncel* durumla sınırlandırmadığı ve aynı zamanda Guomindang'ın *geleceğine* de dokunduğu takdirde bu blok'un yalnızca geçici bir blok olduğunu ve bunu yakın bir gelecekte proletarya ve küçük-burjuvazinin blok'unun izleyeceğini ifade etmekten başka bir şey yapamazdı. Kesinlikle bundan ötürüdür ki, Komintern kararı devamla şunu söylemektedir: «Mevcut durumda, hareket üçüncü bir aşamanın eşiğindedir, sınıfların yeni bir gruplaşmasının arifesindedir» ve «gelişmenin bu aşamasında hareketin temel gücü, daha da devrimci karakterdeki bir blok olacaktır --büyük kapitalist burjuvazinin daha büyük bir parçasını *dışarıda bırakıldığı* (italikler benim. *J. St.*) bir proletarya, köylülük ve şehir küçük-burjuvazisi blok'u» (aynı yerde).

Guomindang'ın desteğine güvenebileceği blok, Guomin-

(4) Bu, Komintern'in Yürütme Komitesi'nin Yedinci Genişletilmiş Plenum'unun, Çin'deki durumla ilgili olarak 16 aralık 1926'da kabul ettiği kararı kasetmektedir. (Karar için, Komintern Yürütme Komitesi'nin Yedinci Genişletilmiş Plenum'unun Tezleri ve Kararları'na bakınız, Moskova — Leningrad, 1927.)

dang'ın bölünmesinden ve milli burjuvazinin ayrılmasından sonra Vuhan'da teşekkül etmeye başlayan ve benim 1925 yılında Doğu Emekçileri Komünist Üniversitesindeki söylevimde sözünü ettiğim blok, kesinlikle işçilerin ve küçük-burjuvazinin (köylülerin) blokudur.

Böylelikle, Guomintang'ın şimdi elimizde iki farklı açıdan yapılmış bir tanımı bulunmaktadır.

a) Guomintang'ın *bugünü*, Guomintang'daki 1926'daki aktüel durum bakımından ve,

b) Guomintang'ın *geleceği*, Guomintang'ın ne olması gerektiği bakımından; Doğu ülkelerindeki devrimci halk partisinin yapı *tarzı* olarak,

Bu her iki tanım da geçerlidir ve doğrudur, zira Guomintang'ı iki farklı bakımdan kucaklayarak son tahlilde bir bütün portre sağlamaktadırlar.

O zaman çelişki nerededir?

Daha açıklık getirmek için İngiltere'deki «İşçi Partisi»ni alalım («Emek Partisini»). İngiltere'de fabrika ve büro işçileri sendikaları üzerine kurulu özel bir işçi partisinin bulunduğunu biliyoruz. Hiç kimse bu partiyi işçi partisi olarak adlandırmakta tereddüt etmemektedir. Bu, yalnızca İngilizce'de değil bütün öteki Marksist literatürde de böyle adlandırılmaktadır.

Ama bu partinin gerçek bir işçi partisi, işçilerin burjuvazi karşısındaki bir sınıf partisi olduğu söylenebilir mi? Bu partinin *esasında* bir tek sınıfın, işçi sınıfının partisi olduğu ve fakat, sözgelimi iki sınıfın partisi olmadığı söylenebilir mi? Hayır söylenemez. *Esasında* İngilteredeki İşçi Partisi, işçilerin ve şehir küçük-burjuvazisinin blokunun partisidir. *Esasında* bu parti iki sınıfın blokunun partisidir. Ve eğer partide kimin etkisinin, burjuvazinin karşıtı olan işçilerin mi, yoksa küçük-burjuvazinin mi etkisinin güçlü olduğu sorulacak olunursa, bu partide küçük - burjuvazinin etkisinin hakim olduğunun söylenmesi gerekir.

Bu, aslında İngiliz İşçi Partisi'nin *gerçekte*, neden burjuva liberal partisinin bir uzantısı olduğunu açıklamaktadır. Ama gene de bu parti Marksist literatürde bir işçi partisi olarak adlandırılmaktadır. O zaman bu «çelişki» nasıl izah edilecektir? Bunun izahı şudur: Bu parti bir işçi partisi olarak adlandırıldığı zaman genellikle kastedilen şey, partideki *bugünkü* gerçek durum değil, belirli şartlar sağlandığı takdirde, onun gelecekte burjuva dünyası karşısında işçilerin gerçek sınıf partisi olmasını sağlayacak olan bir işçi partisinin yapı *tarzıdır*. Bu, bu partinin bugün için, şimdilik işçilerin ve şehir küçük - burjuvazisinin blokunun partisi olduğu vakıasını ortadan kaldırmaz, tam tersine bunu öngörür.

Bunda, benim şu anda Guomindang hakkında bütün söylediklerimde bulunandan daha fazla bir çelişki yoktur.

Eğer Çin'de bir proletarya diktatörlüğü olsaydı, Çin Komünist Partisi'nin Guomindang'a dahil olması mümkün olur muydu?

Sanırım bu pek uygun olmazdı ve bu yüzden imkansız olurdu. Bu, sadece bir proletarya diktatörlüğü olsaydı değil, işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri kurulmuş olsaydı da doğru olmazdı. Zira Çin'de işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulması ne demektir? Bu, ikili bir iktidarın yaratılması demektir. Bu, Guomindang ve Sovyetler arasında bir iktidar mücadelesi demektir. İşçi ve köylü Sovyetlerinin kurulması, burjuva - demokratik devrimden proletarya devrimine, sosyalist devrime geçiş için bir hazırlıktır. Böylesine bir hazırlık, bir ortak devrimci demokratik partiye dahil olan *iki partinin* önderliği altında gerçekleştirilebilir mi? Hayır gerçekleştirilemez. Devrim tarihi bize, proletarya diktatörlüğüne ve sosyalist devrime geçiş hazırlığının sadece *bir partinin*, Komünist Partisinin önderliği altında başarılabilirliğini söylemektedir; şüphesiz söz konusu olan gerçek bir proleter devrimiyse. Devrim tarihi bize proletaryanın diktatörlüğünün sadece *bir partinin*, Ko-

münist Partisinin önderliği altında başarılabilirliğini ve geliştirilebileceğini anlatmaktadır. Eğer bu olmazsa, emperyalizm şartları altında gerçek ve tam bir proletarya diktatörlüğü hiç bir zaman olamaz.

Bundan dolayı sadece bir proletarya diktatörlüğü olduğu zaman değil, böyle bir diktatörlükten önce, işçi ve köylü temsilcileri sovyetleri kurulduğu zaman bile Komünist Partisi kendi tek önderliği altındaki bir Çin Oktobr'unun(*) hazırlıklarını yönetmek için Guomindang'dan çekilmek zorunda olacaktır.

Benim görüşüme göre Çin'de işçi ve köylü temsilcileri sovyetlerinin kurulması ve Çin Oktobr'unun hazırlıkları döneminde Çin Komünist Partisi'nin bugün Guomindang'ın içindeki blok yerine Guomindang dışında, sözgelimi (bizim Oktobr'a geçiş döneminde «Sol» Sosyalist Devrimcilerle kurduğumuza benzer bir blok kurması gerekecektir.

DÖRDÜNCÜ SORU

«Vuhan hükümeti, proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü müdür? Eğer değilse, bir demokratik diktatörlüğün kurulması için başka ne gibi mücadele yolları vardır?»

«Martinov, proletarya diktatörlüğüne, ikinci bir devrim olmaksızın geçilebilmesinin mümkün olduğunu ileri sürmekte haklı mıdır? Eğer haklıysa, Çin'de demokratik diktatörlükle proletarya diktatörlüğü arasındaki sınır nereden geçmektedir?»

Vuhan hükümeti henüz proletarya ve köylülüğün demokratik diktatörlüğü değildir. Olabilir. Eğer toprak devrimi tam anlamıyla gelişecek olursa, Vuhan hükümeti kesinlikle bir

(*) **Oktobr**: İngilizce ekim ayı; burada 1917 Büyük Ekim Proleter Devrimi anlamında kullanılmaktadır (Çev.).

demokratik diktatörlük haline gelecektir, ama henüz böyle bir diktatörlüğün organı değildir.

Vuhan hükümetinin proletaryanın ve köylülüğün demokratik diktatörlüğüne dönüştürülmesi için ne gerekmektedir? Bunun için en azından iki şey gerekmektedir:

Birinci olarak, Vuhan hükümetinin Çin'deki bir köylü toprak devriminin hükümeti, bu devrime azami desteği sağlayan bir hükümet haline gelmesi gerekir.

İkinci olarak, Guomintang en üst kademe yöneticilerini işçilerin ve köylülerin saflarından, toprak hareketinden gelen yeni önderlerle yenilemeli ve alt örgütlerini, köylü birliklerini, işçi sendikaları konseylerini, kırdaki ve şehirdeki öteki devrimci örgütleri içine alarak genişletmelidir.

Bu gün Guomintang'ın 500.000 civarında üyesi vardır. Bu, Çin için küçük, müthiş küçük bir rakamdır. Guomintang milyonlarca devrimci işçi ve köylüyü içine almalı ve böylelikle milyonlarca kere güçlü bir devrimci - demokratik örgüt haline gelmelidir.

Ancak bu şartlar altında Guomintang proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün bir organı olacak olan bir devrimci hükümet kuracak duruma gelecektir.

Martinov yoldaş gerçekten proletarya diktatörlüğüne barışçı bir geçişten söz etmiş midir, bilmiyorum. Martinov yoldaşın makalesini okumadım. Okumadım, çünkü günlük literatürümüzü sürekli olarak izlemek benim için mümkün değildir. Ama eğer o gerçekten, burjuva demokratik devrimden proletarya devrimine Çin'de barışçı bir geçişin mümkün olduğunu söylemişse— bu bir hatadır.

Çuganov bir zamanlar bana şunu sordu: «Ne dersiniz Stalin yoldaş, işleri öyle fazla uzatmadan Guomintang aracılığıyla proletarya diktatörlüğüne bir anda barışçı yoldan geçecek şekilde ayarlamak mümkün değil mi?» Karşılık olarak ona şunu sordum «Çin'de durum nedir Çuganov yoldaş? Sizde, Sağ Guomintangçılar, kapitalist bir burjuvazi, emper-

yalistler var mı?» Bana olumlu karşılık vererek, olduğunu söyledi. «Öyleyse» dedim «bir kavga kaçınılmazdır.»

Bu, Çan Kay-şek'in darbesinden önceydi. Şüphesiz teorik olarak Çin'de devrimin barışçı bir gelişme imkânı olduğu düşünülebilir. Söz gelimi Lenin bir zamanlar Rusya'da devrimin Sovyetler aracılığıyla barışçı yoldan gelişmesinin mümkün olduğunu düşündü. Bu, 1917 nisan - temmuz arasındaki dönemdedi. Ancak temmuz yenilgisinin ardından Lenin, proletarya devrimine barışçı bir geçişin söz konusu edilmemesi gerektiğini kavradı. Ben, Çin'de proletarya devrimine barışçı bir geçişin bunun kadar bile söz konusu edilmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Neden?

Çünkü, ilk olarak, Çin devriminin düşmanları —hem iç (Çang Zo-lin, Çan Kay-şek, büyük burjuvazi, eşraf, toprak ağaları vb.), hem de dış (emperyalistler) düşmanları— devrimin daha ilerki gelişmesinin büyük sınıf savaşları ve ciddi bölünmeler ve ayrılıklar olmaksızın yürüyebileceğini düşünmeye izin vermeyecek kadar çok ve haddinden fazla güçlüler.

Çünkü, ikinci olarak, Guomindang şeklindeki bir devlet örgütünü, burjuva-demokratik devrimden proletarya devrimine geçiş için uygun bir şekil olarak görmek için hiç bir neden yoktur.

Çünkü son olarak, eğer mesela Rusya'da proletarya devrimine, proletarya devriminin klasik şekli olan Sovyetler aracılığıyla barışçı bir geçiş başarıya ulaşmamışsa, böyle bir geçişin Guomindang aracılığıyla olabileceğini farzetmek için ne gibi bir sebep vardır?

Ben bu yüzden, Çin'de proletarya devrimine barışçı bir geçişin sözkonusu edilmemesi gerektiği düşüncesindeyim.

BEŞİNCİ SORU

«Vuhan hükümeti neden Çan Kay-şek'e karşı bir saldırı başlatmamakta, fakat Çang Zo-lin'e saldırmaktadır?»

«Vuhan hükümetinin ve Çan Kay-şek'in aynı anda Kuze-ye yaptıkları saldırılar, Çin burjuvazisine karşı mücadele cephesini lekelemez mi?»

Evet yoldaşlar, Vuhan hükümeti hakkında çok soru soruyorsunuz. Şüphesiz Çang Zo-lin'i, Çan Kay-şek'i ve Li Çi-şen'i ve Yang Sen'i birarada yenmek çok güzel olurdu. Ama Vuhan hükümetinin durumu şu anda dört cephenin hepsinde aynı anda bir saldırı başlatabilmeye izin verecek durumda değildir. Vuhan hükümeti, Mukdenitlere(*) karşı saldırıyı en azından iki nedenle başlattı.

Birinci olarak, Mukdenitler Vuhan'a doğru ilerliyorlar ve onu yok etmek istiyorlar. Bu yüzden, Mukdenitlere karşı saldırı mutlaka zorunlu olan bir savunma tedbiridir.

İkinci olarak, Vuhancılar güçlerini Feng Yu-siang'ın birlikleriyle birleştirmek ve devrimin tabanını genişletmek için daha da ileri gitmek istemektedirler ki bu, halihazır durumda Vuhan için gene çok büyük bir askeri ve siyasi önem taşıyan bir meseledir.

Halihazır durumda Çan Kay-şek ve Çang Zo-lin gibi iki önemli cepheye karşı aynı anda saldırı başlatmak, Vuhan hükümetinin gücünün üzerindedir. Bu, batıya Yang Sen üzerine ve güneye Li Çi-şen üzerine saldırı başlatmaktan ayrı bir şeydir.

Biz Bolşevikler, İç Savaş sırasında daha güçlüydük ama bütün cephelerde başarılı saldırı hareketlerine girişebilme yeteneğimiz yoktu. O zaman, içinde bulunulan durumda Vu-

(*) **Mukdenitler:** Mukden, Çang Zo-lin'in —başında bulunduğu eyaletin başkenti, Mukdenitler, Çang Zo-lin kuvvetleri ya da Çang Zo-lin'e bağlı kuvvetler (ya da Mukdenliler) anlamında (Çev.).

han hükümetinden daha fazlasını beklemek için ne gibi bir sebep olabilir?

Bunun da ötesinde, Mukdenitler ve Vu pi-fu'nun destekeleyicileri, Kuzey'den Vuhan üzerine ilerlerken Şanghay'a karşı şu anda bir saldırı başlatmak ne demektir? Bu, Mukdenitlerin işlerini kolaylaştırmak ve Doğu'da hiç bir şey kazanmaksızın Feng'in birlikleriyle birleşmeyi belirsiz bir zaman için bir yana bırakmak demektir. Bırakın, şimdilik Çan Kay-şek Şanghay bölgesinde dolansın ve orada emperyalistlerle kafa çeksın.

Ama Şanghay için de savaşlar verilecek ve bu savaşlar şimdi Çengçov'a karşı açılan savaşlara pek benzemeyecektir. Hayır, oradaki savaşlar çok daha ciddi olacak. Emperyalizm, emperyalist grupların başlıca çıkarlarının keşiştiği bir dünya merkezi olan Şanghay'ı öyle kolay elden çıkarmayacaktır.

İlkin, Feng ile güçleri birleştirmek, yeterli askeri güç elde etmek, toprak devrimini sonuna kadar geliştirmek ve Çan Kay-şek'in cephesini ve cephe gerisinin moralini bozmak için yoğun bir çalışma sürdürmek ve sonra bunun ardından Şanghay meselesini bütün boyutlarıyla ele almak daha uygun olmaz mıydı? Bence bu daha uygun olurdu.

Bundan dolayı, bu, hiç bir şekilde Çin burjuvazisine karşı mücadele cephesinin «lekelenmesi» değildir, çünkü toprak devrimi gelişirse -ki gelişmektedir ve gelişmeye devam edeceğinden şimdi artık pek nadiren şüphe edilmektedir- bu mücadele hiç bir şekilde lekelenemez. Tekrar ediyorum, bu bir «lekelenme» meselesi değil, uygun savaşma taktiklerinin geliştirilmesi meselesidir.

Bazı yoldaşlar, bütün cephelerde bir saldırıya girişmenin şu anda devrimci ruhun başlıca belirtisi olduğunu düşünüyorlar. Hayır yoldaşlar, bu doğru değildir. Şu anda bütün cephelerde saldırıya girişmek devrimci ruhun belirtisi

değil, ahmaklık olurdu. Ahmaklık, devrimci ruhla karıştırılmamalıdır.

ALTINCI SORU

«Çin'de bir Kemalist devrim mümkün müdür?»

Ben Çin'de bunun ihtimal dahilinde olmadığını, bu nedenle imkansız olduğunu düşünüyorum.

Kemalist bir devrim, ancak Türkiye, İran ya da Afganistan gibi, sanayi proletaryasının hiç olmadığı ya da pratikte hiç gözükmediği ve güçlü bir köylü toprak devriminin olmadığı yerlerde mümkündür. Kemalist bir devrim, bir üst tabaka devrimidir, yabancı emperyalistlere karşı mücadele içinde ortaya çıkan ve daha sonraki gelişmesi esas olarak işçilere ve köylülere, pek muhtemel bir toprak devrimine karşı olan bir milli ticaret burjuvazisi devrimidir.

Çin'de bir Kemalist devrim imkansızdır, çünkü:

a) Çin'de köylüler arasında muazzam bir prestiji olan belirli bir asgari sayıda militan ve aktif bir sanayi proletaryası vardır;

b) Bu ülkede ileriye doğru gittikçe feodalizmin kalıntılarını silip süpüren gelişmiş bir toprak devrimi vardır.

Bazı eyaletlerde şimdiden topraklara el koymakta olan ve mücadele içinde devrimci Çin proletaryası tarafından kendisine önderlik edilen geniş köylü yığınları -işte Kemalist bir devrim denilen şeyin imkanı karşısındaki panzehir budur.

Nasıl ki Türkiye Çin'le aynı kaba konuşmazsa, Kemalist Parti de Vuhan'daki Sol Goumindang Partisi'yle aynı kaba konuşamaz. Türkiye'de Şanghai, Vuhan, Nankin, Tientzin vb. gibi merkezler yoktur. Ankara, nasıl Vuhan'la kıyaslanamazsa, Kemalist Parti de Sol Guomindang'la kıyaslanamaz.

Uluslararası durumları bakımından Çin ve Türkiye arasında var olan farklılık da akılda tutulmalıdır. Türkiye'yle ilgili olarak emperyalizm; Suriye, Filistin Mezopotamya ve emperyalistler için önem taşıyan diğer noktaları kopartarak bazı başlıca taleplerini teminat altına almıştır. Şimdi Türkiye, on-on iki milyon nüfusu olan küçük bir ülke boyutlarına indirgenmiştir. Emperyalizm için önemli bir pazar ya da hayati bir yatırım alanı değildir. Bunun da böyle olmasının nedenlerinden biri, eski Türkiye'nin sadece Anadolu'da kenetlenmiş bir Türk nüfusuna sahip bulunan bir milliyetler bileşimi olmasıdır.

Ama Çin'de böyle değildir. Çin milli bakımdan kenetlenmiş birkaç yüz milyon nüfusu olan bir ülkedir ve dünyadaki en önemli pazarlardan ve sermaye ihracı sahalarından birini oluşturmaktadır. Emperyalizm, eski Türkiye'deki Türkler ve Araplar arasındaki milli uzlaşmazlıkları kullanarak Türkiye'den Doğu'da bazı çok önemli bölgeleri koparmakla kendini sınırlayabildiği halde, Çin'de milli Çin'in canlı gövdesine darbe indirmek, onu parçalara bölmek ve bütün eyaletlerini ayırmak zorundadır ki, eski mevzilerini olduğu gibi koruyabilsin, en azından bunların bazılarını elinde tutabilsin.

Bundan dolayı Türkiye'de emperyalizme karşı mücadele, kemalistlerin hesabına güdük bir antiemperyalist devrimle sona erebildiği halde, Çin'de emperyalizme karşı mücadele, derin bir halkçı ve ayırdedici bir milli karaktere bürünmek ve emperyalizmle şiddetli çatışmalara girerek ve bütün dünyada emperyalizmin temellerini sarsarak adım adım derinleşmek zorundadır.

Muhalefetin (Zinoviev, Radek, Troçki) en vahim hatalarından birisi, Türkiye ve Çin arasındaki bu derin farklılığı bir türlü kavrayamaması, Kemalist devrimi bir toprak devrimiyle karıştırması ve ayırdetmeksizin her şeyi bir küme içine doldurmasıdır.

Çin milliyetçileri arasında Kemalist fikirleri va'zedenlerin bulunduğunu biliyorum. Bugün Çin'de Kemal rolünü oynamaya kalkışan pek çok taklitçi vardır. Bunların başında Çan Kay-şek gelir. Bazı Japon gazetecilerinin Çan Kay-şek'i Çin'in Kemal'i olarak görme eğiliminde olduklarını biliyorum. Ama bunların hepsi bir rüyadır, ürkek burjuva hayalleridir. Çin'de zafer *ya* Çang Zo-lin ve Çang Zung-çang gibi Çin Mussolinilerinin olacaktır, ancak bunlar daha sonra toprak devriminin silip süpürmesiyle devrileceklerdir, *ya da* Vuhan'ın olacaktır.

Bu iki kamp arasında vaziyet almaya çalışan Çan Kay-şek ve takipçileri, kaçınılmaz olarak yıkılmaya ve Çang Zo-lin ve Çang Zung-çang'ın kaderini paylaşmaya mahkumdurlar.

YEDİNCİ SORU

«Şu anda Çin'de, topraklara köylüler tarafından derha! el konulması sloganının ortaya atılması gerekmekte midir ve Hunan'da topraklara el konulması nasıl değerlendirilmelidir?»

Ben (bu sloganın-ç.) ortaya atılması gerektiği düşüncesindeyim. Aslında, toprağa el konulması sloganı zaten belli alanlarda yürürlüktedir. Hunan, Hubey vb. gibi bazı alanlarda köylüler zaten aşağıdan topraklara el koymakta ve kendi mahkemelerini, kendi ceza organlarını, kendi savunma kurullarını kurmaktadır. Şuna inanıyorum ki, çok yakın bir gelecekte Çin'in bütün köylülüğü topraklara el konulması sloganını benimseyecektir. Çin devriminin gücü işte burada yatmaktadır.

Eğer Vuhan kazanmak istiyorsa, eğer emperyalistlere olduğu kadar, hem Çang Zo-lin'e, hem de Çan Kay-şek'e

karşı da gerçek bir güç yaratmak istiyorsa, toprak ağalarının topraklarına el konulması için köylü toprak devrimine azami desteği sağlamalıdır.

Çin'de feodalizmin ve emperyalizmin sadece silahlı mücadeleyle devrileceğini düşünmek aptallık olur. Bir toprak devrimi olmaksızın ve Vuhan birliklerinin geniş işçi ve köylü kitleleri tarafından desteklenmesi olmaksızın böylesi güçler aldedilemez.

Çan Kay-şek'in darbesi, muhalefet tarafından çoğu zaman Çin devriminin düşüşü olarak değerlendirilmiştir. Bu bir hatadır. Çan Kay-şek'in darbesini Çin devriminin düşüşü olarak değerlendirenler, gerçekte Çan Kay-şek'in yanında saf tutuyor ve gerçekte bunlar Çan Kay-şek'in tekrardan Vuhan Guomindang'ına alınması yanlısıdır. Bunlar açıkça eğer, Çan Kay-şek ayrılmamış olsaydı devrimin kaderi daha iyiye giderdi diye düşünüyorlar. Bu aptalca ve devrimci olmayan bir şeydir. Çan Kay-şek'in darbesi aslında Guomindang'ın pisliklerden arınmasına ve Guomindang çekirdeğinin sola yönelmesine yol açmıştır. Elbette, Çan Kay-şek'in darbesi işçiler için bazı alanlarda kısmi yenilgilerle sonuçlanacaktı. Ama bu ancak geçici ve kısmi bir yenilgidir. Aslında Çan Kay-şek'in darbesiyle birlikte devrim, *bir bütün olarak* gelişmesinin daha yüksek bir aşamasına, toprak hareketi aşamasına girmiştir.

İşte Çin devriminin gücü ve azameti burada yatmaktadır.

Bir devrimin ilerleyişi kesintisiz yükselen bir çizgi olarak görülmemelidir. Bu gerçekçi olmayan, kitabi bir devrim anlayışıdır. Bir devrim her zaman zigzaglar çizerek, kimi yerlerde eski düzeni ezerek ve ilerleyerek, kimi yerlerde kısmi yenilgilere uğrayarak ve geri çekilerek yürür. Çan Kay-şek'in darbesi, Çin devriminin gidişatı içindeki bu zigzaglardan biri, devrimi pislikten arındırmak ve güçlü bir

toprak hareketine zorlamak için gereken zigzaglardan biriydi.

Ama bu toprak hareketinin şekillenmesi için, genel bir sloganı olması gerekir. Bu slogan, toprak ağalarının topraklarına el konulmasıdır.

SEKİZİNCİ SORU

«Şu anda Sovyetler kurulması sloganının ortaya atılması neden yanlıştır?»

«Çin Komünist Partisi Honan'da işçi Sovyetlerinin kurulması karşısında hareketin kuyruğuna takılma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaz mı?»

Soru, hangi cinsten bir Sovyet'e atıfta bulunmaktadır —*proleter* Sovyetlerine mi, yoksa *proleter* - olmayan Sovyetlere mi; «köylü» Sovyetlerine mi, «emekçi» Sovyetlerine mi; «halk» Sovyetlerine mi? Komintern'in İkinci Kongresi'ndeki tezlerinde Lenin, Doğu'nun geri ülkelerinde «köylü Sovyetleri», «emekçi Sovyetleri» kurulmasından söz etti. Onun aklındaki ülkeler, «hiç sanayi proletaryası olmayan yada pratikte yok denebilecek olan» Orta Asya gibi ülkelerdi. Onun aklındaki ülkeler İran, Afganistan gibi ülkelerdi. Bu, gerçekten, Lenin'in tezlerinde bu gibi ülkelerde işçi Sovyetlerinin örgütlenmesi üzerine neden tek bir kelime bile bulunmadığını izah etmektedir.

Ama bundan şu da aşikar olarak ortaya çıkmaktadır ki, Lenin'in tezlerinin ele aldığı ülke, «hiç sanayi proletaryası olmayan ya da pratikte yok denebilecek olan» bir ülke olduğu söylenemeyecek olan Çin değil, Doğu'daki başka, daha geri ülkelerdi.

Bundan dolayı söz konusu olan şey, Çin'de işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin acilen kurulmasıdır. Bundan do-

layı bu meselede karar verirken akılda tutulması gereken Lenin'in tezleri değil, Komintern'in aynı İkinci Kongresi'nde kabul edilmiş bulunan, Çin ve Hindistan gibi ülkelerde işçi ve köylü Sovyetlerinin kurulmasından söz eden Roy'un tezleridir. Ama orada, bu ülkelerde işçi ve köylü Sovyetlerinin burjuva - demokratik devrimden proletarya devrimine geçiş sırasında kurulması gerektiği söylenmiştir.

İşçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri nedir? İşçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri en başta mevcut düzene karşı bir ayaklanmanın, yeni bir devrimci iktidar için verilen mücadeledenin, yeni devrimci iktidarın organlarıdır. İşçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri aynı zamanda devrimin örgütlenme merkezleridir.

Ama işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri ancak, eğer mevcut iktidarın devrilmesinin organları iseler, yeni bir devrimci iktidarın organları iseler devrimin örgütlenme merkezleri olabilirler. Eğer yeni bir devrimci iktidarın organları değilse, devrimci hareketin örgütlenme merkezleri olamazlar. Muhalefet, Leninist işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri kavramına karşı savaş açarak bunu anlamayı reddetmektedir.

Halihazır durumda, söz gelimi Vuhan hükümetinin eylem alanı içinde işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulması ne anlama gelirdi? Bu, ikili bir iktidarın yaratılması, Vuhan hükümetine karşı ayaklanma örgütlerinin yaratılması anlamına gelirdi. Çin Komünistleri mevcut durumda Vuhan hükümetini devirmeli midirler? Devirmemeleri gerektiği açıktır. Aksine onu desteklemeli ve Çang Zolin'e karşı, Çan Kay-şek'e karşı, toprak ağalarına ve eşrafa karşı, emperyalizme karşı bir mücadele organına dönüştürülmelidirler.

Ama eğer mevcut durumda Komünist Partisi'nin Vuhan hükümetini devirmesi gerekiyorsa, *şimdi* işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulmasının ne anlamı olacaktır?

Ya bu ya da şu anlamı olacaktır:

Ya işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri, acilen Vuhan hükümetinin yıkılması için kurulmuştur, ki bu, şu anda yanlış ve kabul edilemez bir şey olurdu;

Ya da Komünistler derhal işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerini kurarak Vuhan hükümetinin devrilmesi için çalışmamaktadırlar, Sovyetler de yeni bir devrimci iktidarın organları haline gelmezler ve bu durumda Sovyetler ortadan silinecek ve Sovyetlerin gülünç bir taklidi olacaklardır.

Lenin'in işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulmasından her söz edişinde uyarıda bulunduğu şey budur.

«Soru»nuzda Honan'da işçi Sovyetlerinin kurulmakta olduğundan ve Komünist Partisi'nin eğer kitlelere Sovyetlerin kurulması sloganıyla gitmezse hareketin kuyruğuna takılması tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğundan söz edilmektedir. Bu saçmadır yoldaşlar. Şu anda Honan'da hiç bir işçi temsilcileri Sovyeti bulunmamaktadır. Bu, İngiliz basını tarafından yayılan bir yalan haberdur. Bizim orada «Kızıl Mızraklar»ımız bulunmaktadır; köylü birliklerimiz vardır, ama işçi temsilcileri Sovyetlerinden iz bile yoktur.

İşçi Sovyetleri şüphesiz kurulabilirdi. Bu çok zor bir mesele değildir. Ama mesele işçi Sovyetlerinin kurulması değil, bunların yeni bir devrimci iktidarın organlarına dönüştürülmesidir. Eğer bu başarılmazsa Sovyetler içi boş bir kabuk, gülünç bir Sovyet taklidi haline gelirler. Ancak bunların çökmesine neden olacak şekilde, zamansız işçi Sovyetlerinin kurulması ve bunların içi boş bir kabuğa dönüştürülmesi, aslında Çin Komünist Partisi'nin burjuva - demokratik devrimin önderi olmaktan çıkarılıp Sovyetlerle her türden «aşırı - Sol» deneyler yapanların bir uzantısı haline dönüştürülmesine yardım etmek anlamına gelirdi.

St. Petersburg'da 1905'deki işçi temsilcileri Sovyetinin ilk başkanı Krustalyov da aynı şekilde, durumu dikkate almaksızın Sovyetlerin sınıf güçlerinin ilişkilerini kendi baş-

larına tersine döndürebileceklerine inanarak 1906 yazında Sovyetlerin onarılmasını ve bundan ötürü de yeniden kurulmasını istiyordu. Lenin o zaman Krustalyov'a karşı çıktı ve o anda, 1906 yazında işçi temsilcileri Sovyetinin kurulmaması gerektiğini, zira artçının (köylülük) henüz öncüye (proletarya) yetişmediğini ve bu şartlar altında Sovyetlerin kurulmasının ve böylelikle de ayaklanma sloganının ortaya atılmasının tehlikeli ve uygunsuz olacağını söyledi.

Ancak buradan şu çıkmaktadır. İlk olarak Sovyetlerin kendi içlerinde rolleri abartılmamalı ve ikinci olarak da, işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri kurulurken içinde bulunan şartlar ihmal edilmemelidir.

Çin'de işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulması tamamen gerekli midir?

Evet gereklidir. Bunların, Vuhan devrimci hükümeti bütünleştiği ve toprak devrimi geliştiğinde; toprak devriminden, burjuva - demokratik devrimden proletarya devrimine geçiş zamanında kurulmaları gerekecektir.

İşçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulması, Çin'de Sovyet iktidarının temellerinin atılması anlamına gelecektir. Ama Sovyet iktidarının temellerinin atılması da, ikili iktidarın temellerinin atılmasını ve bugünkü Vuhan Guomindang iktidarının Sovyet iktidarıyla yer değiştirmesine doğru bir yol açacaktır.

Ben henüz bunun zamanının gelmediği düşüncesindeyim.

«Soru»nuzda Çin'de proletaryanın ve Komünist Partisi'nin hegemonyasından söz edilmektedir.

Ama bugünkü burjuva - demokratik devrimde Çin proletaryasının önder rolünü, hegemon rolünü kolaylaştırmak için gerekli olan nedir?

Bu, birinci planda Çin Komünist Partisi'nin, işçi sınıfının kendi programına, kendi platformuna, kendi örgütlen-

mesine, kendi çizgisine sahip, sıkı bir şekilde birleşmiş bir örgütü olmasını gerektirir.

Bu, ikinci olarak Çin Komünistlerinin köylü-toprak hareketinin ön saflarında olmalarını, köylülere, özellikle yoksul köylülere devrimci birlikler ve komiteler örgütlemeyi öğretmelerini ve toprak ağalarının topraklarına el konulması için çalışmalarını gerektirir.

Bu, üçüncü olarak Çin Komünistlerinin ordudaki mevzilerini sağlamlaştırılmalarını, onun özünde bir değişiklik yaratmalarını ve onu, bireysel maceracıların ellerindeki bir araç olmaktan çıkarıp bir devrim aracına çevirmelerini, dönüştürmelerini gerektirir.

Bu, son olarak da Çin Komünistlerinin Vuhan hükümetinin yerel ve merkezi organlarına katılmalarını, Vuhan Guomintang'ının yerel ve merkezi organlarına katılmalarını ve devrimin hem toprak ağalarına ve hem de emperyalizme karşı daha da genişlemesi için buralarda kararlı bir siyaset izlemelerini gerektirir.

Muhalefet, Komünist Partisi'nin devrimci demokratik güçlerden ayrılarak ve Guomintang'dan ve Vuhan hükümetinden çekilerek kendi bağımsızlığını koruması gerektiğini düşünmektedir. Ancak bu, bizim ülkemizde Menşeviklerin 1905'de sözünü ettikleri cinsten oldukça şüpheli bir «bağımsızlık» olurdu. Menşeviklerin o zaman Lenin'e karşı çıktıklarını ve «bizim ihtiyacımız olan şey hegemonya değil, işçi partisinin bağımsızlığıdır» dediklerini biliyoruz. Lenin haklı olarak bu görüşe karşı saldırıya geçerek bunun, bağımsızlığın inkarı olduğunu, zira bağımsızlığı hegemonyanın karşısına geçirmenin, proletaryayı liberal burjuvazinin bir uzantısı haline getirmek olduğunu söyledi.

Ben, muhalefetin bugün Çin Komünist Partisi'nin bağımsızlığından söz etmekle ve aynı zamanda da Çin Komünist Partisi'nin Guomintang'dan ve Vuhan hükümetinden çekilmesini istemek ya da bu yolda niyetlerini belli etmekle 1905

döneminin Menşevik «bağımsızlık» savunuculuğu çizgisine düştüğü düşüncesindeyim. Komünist Partisi gerçek bağımsızlığı ve gerçek hegemonyayı ancak hem Guomindang'ın içinde, hem de dışında geniş emekçi halk kitleleri arasında önder güç olursa elde tutabilir.

Guomindang'dan çekilmek değil, Komünist Partisi'nin hem Guomindang içinde, hem de Guomindang dışında önderliğini pekiştirmek —eğer gerçekten bağımsız olmayı istiyorsa şimdi Çin Komünist Partisi'nin ihtiyacı olan şey işte budur.

DOKUZUNCU SORU

«Şu anda Çin'de düzenli bir Kızıl Ordunun kurulması meselesini ortaya atmak mümkün müdür?»

Ben bir perspektif olarak bu meselenin kesinlikle akıldan çıkarılmaması düşüncesindeyim. Ama pratikte ele alındığı takdirde şimdi, tam şu anda, mevcut orduyu yeni bir orduyla, Kızıl Orduyla değiştirmek imkânsızdır, çünkü bunun yerine koyabilecek bir şey yok gibidir.

Şu anda başlıca iş, bir yandan mevcut orduyu mümkün olan her yolla devrimci hale getirirken, derhal toprak devrimi okulundan geçmiş devrimci köylülerden ve devrimci işçilerden oluşan yeni, devrimci taburların ve alayların temellerini atmak, gerçekten güvenilebilir komutanları olan yeni ve gerçekten güvenilebilir birlikler yaratmak ve bunları Vuhan'daki devrimci hükümetin dayanağı haline getirmektir.

Bu birlikler daha sonra Kızıl Orduya dönüşecek olan yeni ordunun çekirdeği olacaktır.

Bu, hem savaş cephelilerindeki kavgalar, hem de özellikle cephe gerisindeki her cinsten karşı-devrimci bozgunculuklara karşı gereklidir.

Bu olmaksızın cephede ve cephe gerisinde gerilemelere, kaçışlara ve ihanetlere karşı hiç bir garanti olamaz.

Bence, bu yol şimdilik tek mümkün olan en uygun yoldur.

ONUNCU SORU

«Çin sınai işletmelerine elkonulması sloganı şimdi, burjuvaziye karşı mücadele anında mümkün müdür?»

«Hangi şartlar altında Çin'deki yabancı fabrikalara elkonulması mümkün olacaktır ve bu aynı zamanda Çin sınai işletmelerine el konulmasını da kapsayacak mıdır?»

Genel olarak konuşulacak olursa, Çin sınai işletmelerine el konulması için henüz vaktin gelmediği düşüncesindeyim. Ama Çinli patronların can sıkıcı sabotajları, böyle bazı işletmeleri kapatmaları ve sun'i işsizlik yaratmalarının, Vuhan hükümetini bu işletmelerden bazılarını şu anda bile millileştirmeye ve onları kendi çabalarıyla çalıştırmaya zorlaması imkan dışı değildir.

Vuhan hükümeti içinde bulunduğumuz anda bile *tek tek olaylarda* özellikle fesat ve karşı-devrimci Çin patronlarına bir ihtar olmak üzere böyle bir adım atabilir.

Yabancı işletmelere gelince; bunların millileştirilmeleri geleceğe ilişkin bir meseledir. Bunların millileştirilmesi, emperyalistlere karşı doğrudan doğruya savaş ilanı demektir. Ama böyle bir savaşın ilan edilmesi şu anda mevcut olandan oldukça farklı, daha elverişli şartları gerektirir.

Ben devrimin bugünkü aşamasında, devrim henüz yeterince güç kazanmamışken, böyle bir tedbirin zamansız ve bu yüzden de uygunsuz olacağı düşüncesindeyim.

Şu anda görev, toprak devriminin alevlerini azamiye ulaştırmaktan, proletaryanın bu devrimdeki hegemonyasını

pekiştirmekten, Vuhan'ı güçlendirip Çin devriminin bütün düşmanlarına karşı bir mücadele merkezine dönüştürmekten başka bir şey değildir.

İnsan bütün görevleri bir anda yüklenmemeli ve bu yükün altında yıkılma tehlikesine atılmamalıdır. Bu, Guomindang ve Guomindang hükümetinin, Çinli ve yabancı burjuvaların mülksüzleştirilmeleri gibi çok büyük görevlere hazır olmadığından ötürü özellikle yapılmamalıdır.

Böylesine görevlerin yerine getirilmesi için devrimin farklı bir evresinde bulunulması ve farklı devrimci iktidar organları gerekmektedir.

(J. Stalin, *Çin'deki Devrim ve Muhalefetin Hataları*, Moskova - Leningrad, 1927).

**ÇİN'DEKİ DEVRİM VE
KOMİTERN'İN GÖREVLERİ**
*KEYK (Komünist Enternasyonal Yürütme
Komitesi)'nin Sekizinci Plenumu'nun
Onuncu Oturumu'nda verilen söylev⁽¹⁾*

(24 Mayıs 1927)

I

BAZI TALİ MESELELER

Yoldaşlar, Yürütme Komitesi'nin bugünkü toplantısına geciktğim ve Troçki'nin burada Yürütme Komitesi'nde oku-

(1) Komünist Enternasyonalin Yürütme Komitesi'nin Sekizinci Plenumu 18 - 30 mayıs 1927'de Moskova'da yapıldı Plenum, Komintern in savaşa ve savaş tehlikesine karşı mücadeledeki görevlerini, İngiliz Komünist Partisi'nin görevlerini, Çin devriminin meselelerini ve diğer konuları tartıştı. J. V. Stalin 24 mayısdaki Plenumun onuncu oturumunda, «Çin Devrimi ve Komintern'in Görevleri» üzerine bir söylev verdi. Plenum, uluslararası durumu tahlil etti, savaş tehlikesine karşı bir mücadele programı ortaya koydu ve İngiltere'nin SSCB ile diplomatik ve ticari ilişkilerini kesmesine ilişkin olarak, «Dünya İşçi ve Köylülerine Bütün Ezilen Halklara. Askerlere ve Denizcilere» bir çağrı kabul etti. Anti-Partı Troçki-Zinoviev blok'u, SSCB'nin uluslararası durumundaki keskinlikten faydalanarak Plenum'da, Komintern ve SBKP (B) önderliğine karşı alçakça saldırıya geçti. Özel bir kararda, Plenum, muhalefet liderlerinin bölücü taktiklerini sert bir şekilde mahkûm etti ve şayet bölücü faaliyetlerinde ısrar ederlerse, Komintern'in Yürütme Komitesi'nden ihraç edilecekleri uyarısında bulundu.

duğu konuşmanın bütününe duyamadığım için özür dilerim.

Ancak, son birkaç gün içerisinde Troçki, Yürütme Komitesi'ne Çin meselesi üzerine o kadar çok yazı, tez ve mektup sundu ki, muhalefetin eleştirisi hakkında malzemedensin yoksun olmadığımız kanaatindeyim.

Ben bu yüzden, Troçki'nin hataları hakkındaki eleştirim bu belgelere dayandıracağım ve bunun aynı zamanda Troçki'nin bugün yaptığı konuşmanın temellerinin de eleştirisi olacağı konusunda hiç bir şüphem yoktur.

Kişisel unsuru mümkün olduğu kadar ihtilafın dışında tutmaya çalışacağım. Troçki'nin ve Zinoviev'in, Sovyetler Birliği Komünist Partisi (Bolşevik) Merkez Komitesi (SBKP (B) MK)'nin KEYK Prezidyumu'nun tek tek üyelerine yaptıkları kişisel saldırılar üzerine vakit kaybetmeye değmez.

Şurası açık ki, Troçki, Komintern Yürütme Komitesi toplantılarında, Komintern'in savaş tehlikesi, Çin devrimi vb. gibi meseleleri incelemesini, Troçki'nin incelenmesine dönüştürmek için bir çeşit kahraman pozu takınmayı isterdi. Ben, Troçki'nin bu kadar dikkate değdini sanmıyorum (*dinleyicilerden bir ses: «Çok doğru!»*). Troçki, bir kahramandan çok bir aktörü andırıyor; ve bir aktörün de hiç bir şart altında bir kahramanla karıştırılmaması gerekir.

Troçki ve Zinoviev gibi Yürütme Komitesi'nin Yedinci Genişletilmiş Plenumu'nun Sosyal-Demokrat bir sapmadan suçlu bulduğu kişilerin Bolşeviklere, aslında kendilerinin layık oldukları şeylerle iftira etmeleri gerçeğinden hiç söz etmiyorum, bunda Buharin ve Stalin için aşağılatıcı hiç bir şey yoktur. Tam tersine, eğer Troçki ve Zinoviev cinsinden yarı-Menşevikler bana iftira etmeyip övgü düzselerdi aslında o zaman çok aşağılanmış olurum.

Muhalefetin, bugünkü hizipçi ifadeleriyle 16 ekim 1926'da yaptığı vaadleri⁽²⁾ ihlal edip etmediği meselesini de aç-

(2) SBKP içerisindeki, başını Troçki ve Zinoviev'in çektiği ilk muhalefet grubunun görüş ve tezleri, aralık 1925'de toplanan Ondördüncü

çak değilim. Troçki, muhalefetin, 16 ekim 1926 tarihli açıklamasının, kendisine görüşlerini muhafaza etme hakkını verdiğini ileri sürmektedir. Bu, elbette doğrudur. Ama eğer Troçki, açıklamanın sadece bu konuda kendini bağladığını ileri sürüyorsa, buna ancak laf ebeliği denir.

Muhalefetin 16 Ekim açıklaması, sadece muhalefetin görüşlerini muhafaza etme hakkından değil, bu görüşlerin ancak Partinin izin verdiği sınırlar içinde savunabileceği, hizipçiliğin bir yana bırakılması ve buna son verilmesi, muhalefetin Parti'nin iradesine ve MK'nin kararlarına «kayıtsız şartsız uyma»ya mecbur olduğu ve muhalefetin sadece bu kararlara tabi olmakla kalmayıp bunları kalpten «uygulama»sı gerektiği gerçeğinden de söz etmektedir.

Bütün bunlar karşısında muhalefetin, 16 ekim 1926 tarihli kendi açıklamasını kabaca ihlâl ettiğini ve yırtıp attığını ispat etmek için daha başka delile gerek var mıdır?

Parti Kongresi'nde tartışılmış ve anti-Leninist bir Menşevik sapma olarak mahkum edilmişti. Muhalefet grubunu oluşturanlar, başlarında Troçki ve Zinoviev olmak üzere kongreden sonra bir süre, kongre kararlarına uymadı; Parti içerisindeki hizipçi, bölücü ve yıkıcı faaliyetlerini sürdürdüler. 1926 yaz ve sonbahar aylarında ise Parti tüzük ve kararlarını hiçe sayan bu faaliyetlerini Parti aleyhtarı yarı-gizli bir blok oluşturmaya kadar vardırıdılar ve Partiyi yeni bir tartışma açmaya zorladılar. Bu noktada, Parti üyelerinin ve Merkez Komitesi'nin çok sert tepkileriyle karşılaştılar. MK, Partinin onların yıkıcı ve sinsî faaliyetlerini artık hoş görmeyeceğini belirterek onları bir kere daha uyardı. Bunun üzerine muhalefet ekim 1926'da MK'ne, altında Troçki ve Zinoviev, Kamanev ve Sokolnikov'un da imzaları bulunan bir bildiri sunarak, hizipçi faaliyetlerini mahkum ettiklerini ve bundan böyle Parti tüzük ve kararlarına bağlı kalacaklarını bildirdiler. Stalin'in sözünü ettiği «16 ekim 1926 açıklaması» ya da «vaadleri» bu bildiride verilen bu bağlılık sözleridir. Fakat Troçki ve Zinoviev'in başını çektiği bu Parti aleyhtarı grup bu sözlerine rağmen, hizipçi ve yıkıcı faaliyetlerini durduracakları yerde, daha da arttırarak, işi, gizli yayın organı çıkararak Parti aleyhtarı gizli bir örgüt kurmaya kadar göturdüler. 14 Kasım 1927'de Parti MK ile Merkez Denetim Komisyonu'nun ortak toplantısında Troçki ve Zinoviev Partiden ihraç edildiler (Çev.)

Muhalefetin bir sürü tezlerinde, makalelerinde ve konuşmalarında SBKP (B) MK'nin ve Komintern'in Çin meselesi üzerindeki tutumunu dikkatsizce ve yalan yanlış, kaba bir şekilde çarpıtmasını da ele alarak genişletecek değilim. Troçki ve Zinoviev, SBKP (B) MK'nin ve Komintern'in Çin'de milli burjuvazinin «destek»lenmesi siyasetini savunduğunu ve savunmaya devam ettiğini durmaksızın iddia etmektedirler.

Troçki'nin ve Zinoviev'in bu iddialarının bir uydurma, bir iftira, gerçeklerin kasıtlı olarak çarpıtılması olduğunu ispat etmek için delile bile gerek yoktur. Gerçekte SBKP (B) MK ve Komintern, milli burjuvaziyi destekleme siyasetini değil, Çin'deki devrim, *bütün-milli* birleşik cephenin devrimi olduğu *sürece* milli burjuvaziden *yararlanma* siyasetini savundular ve daha sonra Çin'deki devrim bir *toprak* devrimi haline geldiği ve milli burjuvazi devrimden kaçmaya başladığı *zaman* bu siyaseti, milli burjuvaziye karşı *silahlı mücadele* siyasetiyle *değiştirdiler*.

İnsanın bunu anlaması için Yedinci Genişletilmiş Plenum'un kararı, Komintern Yürütme Komitesi'nin çağrısı(3), Stalin'in propagandistler için tezleri(4), ve son olarak da ertesi gün Buharin'in, Komintern Yürütme Komitesi Prezidyumu'na sunduğu tezler gibi belgeleri incelemesi yeter.

Dedikodular ve çarpıtmalar olmaksızın edememesi, gerçekten muhalefetin bir talihsizliğidir.

Artık önümüzdeki meseleye geçelim.

(3) «Bu, Bütün Dünya Proleterlerine ve Köylülerine, Bütün Ezilen Halklara» adlı çağrıyı kastedmektedir. Bu çağrı, Komünist Enternasyonalin Yürütme Komitesi tarafından 14 nisan 1927'de kabul edilmiştir. Çağrı, 15 nisan 1927'de Pravda gazetesinin 85. sayısında yayınlanmıştır.

(4) Stalin, «Çin Devrimi'nin Meseleleri - SBKP (B) tarafından onaylanmış olan propagandistler için Tezler» (21 nisan 1927) Pravda, Sy. 90, Bkz. Stalin, «Muhalefet Üzerine», İng. Bsk.)

BURJUVA-DEMOKRATİK DEVRİMİN TEMELİ OLARAK KÖYLÜ-TOPRAK DEVRİMİ

Troçki'nin temel hatası, Çin devriminin karakterini ve anlamını anlamamasıdır. Komintern, şu anda *feodal kalıntıların* Çin'deki baskının hakim unsuru, toprak devrimini harekete geçiren unsur olduğunu savunmaktadır. Komintern, Çin kırındaki feodal kalıntıların ve bütün tu-çunları, valileri, generalleri, Çang Zo-lin'leri vs. ile birlikte bu kalıntılara yaslanan bütün militarist-bürokratik üstyapının, bugünkü toprak devriminin, üzerinde ortaya çıktığı ve yayılmakta olduğu temeli oluşturduğunu savunmaktadır.

Eğer bazı eyaletlerde köylülerin kazançlarının yüzde 70'i toprak ağalarına ve eşrafa gidiyorsa, eğer silahlı ya da silahsız toprak ağaları sadece ekonomik değil aynı zamanda idari ve hukuki iktidarı da ellerinde tutuyorlarsa, eğer bazı eyaletlerde kadınlar ve çocuklar hâlâ ortaçağ usulüncce alınıp satılıyorsa —o zaman Çin eyaletlerinde başlıca baskı şeklinin feodal kalıntılar olduğunu kabul etmekten başka yapacak bir şey yoktur.

Ve kesinlikle, bütün militarist-bürokratik üstyapılarıyla birlikte feodal kalıntılar, Çin'deki başlıca baskı şekli olduğu içindir ki, Çin şimdi devasa bir gücü ve genişliği olan bir toprak devriminden geçmektedir.

Ve, nedir toprak devrimi? O, gerçekte burjuva-demokratik devriminin temeli ve muhtevasıdır.

Kesinlikle bundan ötürüdür ki, Komintern şimdi Çin'in bir burjuva-demokratik devrimden geçmekte olduğunu söylemektedir.

Ama Çin'deki burjuva-demokratik devrim yalnızca feo-

dal kalıntıları hedef almamıştır; devrim aynı zamanda emperyalizmi de hedef almaktadır.

Neden?

Çünkü, bütün mali ve askeri kudretiyle birlikte emperyalizm, Çin'de bütün militarist-bürokratik üstyapısıyla birlikte feodal kalıntıları destekleyen, canlandıran, harekete geçiren ve koruyan güçtür.

Çünkü, Çin'de feodal kalıntıları yok etmek aynı zamanda Çin'de emperyalizme karşı da bir devrimci mücadele açmaksızın mümkün değildir.

Çünkü, Çin'de feodal kalıntıları yok etmek isteyen herkes, Çin'de emperyalizme karşı ve emperyalist gruplara karşı mutlaka el kaldırmak zorundadır.

Çünkü, Çin'deki feodal kalıntılar emperyalizme karşı kararlı bir mücadele vermeden yok edilemez, yerle bir edilemez.

İşte Komintern'in Çin'deki burjuva demokratik devrimin aynı zamanda bir anti-emperyalist devrim olduğunu söylemesinin nedeni kesinlikle budur.

Böylelikle, Çin'deki bugünkü devrim, devrimci hareketin iki akımının —feodal kalıntılara karşı olan hareket ve emperyalizme karşı olan hareket (in)— bir bileşimi olmaktadır. Çin'deki burjuva-demokratik devrim, feodal kalıntılara karşı mücadeleyle emperyalizme karşı mücadelenin bir bileşimidir.

Komintern'in (ve bundan ötürü de SBKP (B) MK'nin) Çin devriminin meseleleri üzerindeki bütün çizgisinin başlangıç noktası işte budur.

Peki, Çin meselesi üzerinde Troçki'nin tutumunun başlangıç noktası nedir? Bu, Komintern'in şimdi açıklanan bakış açısının *tam tersidir*. Troçki, Çin'de feodal kalıntıların varlığını kabule ya yanaşmamakta ya da bunlara tayin edici bir önem vermemektedir. Troçki (ve böylelikle de muhafet), Çin'deki feodal-bürokratik baskının gücünü ve öne-

mini küçümsemekle, Çin milli devriminin başlıca nedeninin, Çin devlet-gümrüklerinin emperyalist ülkelere bağımlılığı olduğunu farzetmektedir.

Troçki'nin birkaç gün evvel SBKP (B) MK ve Komintern Yürütme Komitesi'ne sunduğu tezlere değinmeme izin veriniz. Troçki'nin bu tezleri, «Çin Devrimi ve Stalin'in Tezleri» başlığını taşımaktadır.

İşte, Troçki'nin bu tezlerde söyledikleri şunlardır:

«Buharin'in, oportünist uzlaşmacı çizgisini, Çin ekonomisinde «feodal kalıntılar»ın oynadığı iddia edilen hakim role atıflar yaparak mazur göstermeye çalışmasını savunmak temelden imkansızdır. Eğer, Buharin'in Çin ekonomisi hakkındaki tahminleri skolastik tanımlamalara değil de, ekonomik bir tahlile dayanmış olsaydı bile, «feodal kalıntılar» gene de Nisan darbesini açıkça kolaylaştıran siyaseti mazur gösteremezdi. Çin kapitalizmin üretici güçlerinin gelişmesinin, Çin devlet gümrüğünün emperyalist ülkelere bağımlılığı yüzünden engellenmesi temel nedeninden ötürü Çin devrimi, milli burjuva karakteri taşımaktadır. (Altını ben çizdim. J. St.)» (Bkz. Troçki'nin, «Çin Devrimi ve Stalinin Tezleri»).

Bu pasajın yüzeysel bir şekilde gözden geçirilmesi, insanı, Troçki'nin mücadele ettiği şeyin, Komintern'in Çin devriminin karakteri üzerindeki çizgisi değil de, Buharin'in «uzlaşmacı siyaseti» olduğunu düşünmeye sevk edebilir. Bu elbette ki doğru değildir. Aslında, bizim bu alıntıdan elimize geçen şey, Çin'de feodal kalıntıların «hakim rol»ünün *inkârıdır*. Aslında burada ileri sürülen şey, Çin'de şimdi gelişmekte olan toprak devriminin bir üst tabaka devrimi, eğer denebilirse, bir anti-gümrük devrimi olduğudur.

Troçki, Buharin'in «uzlaşmacı siyaset»ine, burada, (kendisinin-ç.) Komintern çizgisinden ayrılmasının üzerini örtmek için ihtiyaç duymaktadır. Bu, açıkça söyleyeyim, Troçki'nin her zamanki hilekârca usulüdür.

Bundan şu çıkmaktadır ki, Troçki'ye göre, bütün o millîtarist-bürokratik üstyapılarıyla birlikte feodal kalıntılar, şu anda Çin'deki devrimin esas kaynağı değil, sadece tırnak içinde anılmaya layık, ikinci dereceden, önemsiz bir etken-dir.

Bunu şu takip etmektedir ki; Troçki'ye göre, Çin'deki milli devrimin «temel sebebi» Çin'in gümrüklerinin emperyalizme bağlı oluşudur ve de bundan dolayı Çin'deki devrim esas olarak, söz gelimi, anti-gümrük devrimidir.

Troçki'nin kavrayışının başlangıç noktası işte budur.

Troçki'nin Çin devriminin karakteri hakkındaki görüşü işte budur.

Bunun, «zatiîlileri» Çang Zo-lin'in bir devlet danışmanın görüşü olduğunu belirtmemeye izin veriniz.

Eğer Troçki'nin görüşü doğruysa, o zaman Çang Zo-lin'in ve Çan Kay-şek'in, ne bir toprak devrimi, ne de bir işçi devrimi istememekte ve sadece eşit olmayan anlaşmaların ortadan kaldırılmasına ve Çin'in gümrük özerkliğinin kurulmasına çalışmakta haklı oldukları kabul edilmelidir.

Troçki, Çang Zo-lin'in ve Çan Kay-şek'in memurlarının görüşleri yanında saf tutmaya başlamıştır.

Eğer feodalizmin kalıntıları tırnak içine alınacaksa, eğer Komintern'in, devrimin bugünkü aşamasında feodal kalıntıların hakim önem taşıdığını ilan etmesi yanlıssa; eğer Çin devriminin temeli, feodal kalıntılara ve onları destekleyen emperyalizme karşı mücadele değil de, gümrük bağımlılığıysa —o zaman Çin'de toprak devriminden geriye ne kalmaktadır ki?

Toprak ağalarının topraklarına el konulması talebini içeren, Çin'deki toprak devrimi nereden çıkmaktadır? O zaman, Çin devrimine bir burjuva-demokratik devrimi olarak bakmayı haklı kılan ne olabilir? Toprak devriminin burjuva demokratik devrimin temeli olduğu bir gerçek değil midir? Toprak devrimi gökten zembille mi inmektedir yoksa?

Milyonlarca ve on milyonlarca köylünün kendi düzenlerini, kendi mahkemelerini, kendi savunma kurullarını kurdukları, toprak ağalarını topraklarından sürüp çıkararak onlarla «pleb usulü» hasaplaştıkları, Hunan, Hubey, Honan vb. eyaletlerde devasa bir toprak devrimine giriştikleri bir gerçek değil midir?

Eğer Çin'deki hakim baskı şekli feodal-militarist baskı değilse, o zaman böylesine güçlü bir toprak hareketi nereden çıkmaktadır?

Eğer Çin halkı üzerindeki feodal-militarist baskının esas müttefikinin emperyalizm olduğunu kabul etmeyeceksek o zaman nasıl olmaktadır da bu on milyonlarca köylünün muazzam hareketi aynı zamanda anti-emperyalist bir karaktere bürünmektedir?

Şimdi sadece Hunan'daki köylü birliğinin iki buçuk milyondan fazla üyesinin olduğu bir gerçek değil midir? Bunlardan şu anda Hubey ve Honan'da kaç tane vardır ve çok yakın bir gelecekte Çin'in öteki eyaletlerinde ne kadar olacaktır?

Ya, «Kızıl Mızraklar»a, «Sıkı Kemerler Birliği»ne vb. ne demeli —bunlar bir gerçeklik değil de, kafadan uydurulan şeyler olabilir mi?

Toprak ağalarının topraklarına el konulması sloganıyla on milyonlarca köylüyü kucaklayan toprak devriminin, gerçek ve varlığı su götürmez feodal kalıntıları değil de, tırnak içindeki hayali feodal kalıntıları hedef aldığı ciddiyetle iddia edilebilir mi?

Troçki'nin, «zaııalileri» Çang Zo-lin'in memurlarının görüşleri yanına geçtiği aşikâr değil midir?

Böylelikle elimizde iki temel çizgi olmaktadır:

a) *Komintern çizgisi*, ki bu çizgi Çin'de hakim baskı tarzı olarak feodal kalıntıların varlığını, güçlü toprak hareketinin tayin edici önemini, feodal kalıntıların emperyalizmle ilişkisini ve mücadelesinin mızrak başlarını emperyalizme

yönelmiş olan Çin devriminin burjuva-demokratik karakterini hesaba katmaktadır.

b) *Troçki'nin çizgisi*, ki bu çizgi, feodal militarist baskının hâkim önemini inkar etmekte, Çin'deki toprak devrimi hareketinin tayin edici önemini değerlendirememekte ve Çin devriminin anti-emperyalist karakterini sadece, Çin için gümrük bağımsızlığı talep eden Çin kapitalizminin çakarlarına yüklemektedir.

Troçki'nin (ve bundan ötürü de muhalefetin) temel hatası, Çin'deki toprak devrimini küçümsemesi, bu devrimin burjuva-demokratik karakterini anlamaması, Çin'de on milyonları kucaklayan bir toprak hareketinin ön şartlarının varlığını inkar etmesi ve Çin devriminde köylülüğün rolünü küçümsemesidir.

Bu hata, Troçki için yeni bir hata değildir. Bu, onun Bolşevizme karşı mücadele ettiği dönem boyunca izlediği bütün çizgisinin en karakteristik özelliğidir.

Köylülüğün burjuva-demokratik devrimdeki rolünün küçümsemesi, Troçki'nin peşini 1905'ten bu yana bırakmayan bir hatadır, özellikle 1917 Şubat Devrimi öncesinde kendini gösteren ve bugüne kadar ona sımsıkı yapışmış olan bir hata.

Troçkinin, Leninizme karşı mücadelesine ilişkin bazı gerçeklere, mesela, Rusya'da burjuva-demokratik devrimin zafetine doğru ilerlediğimiz 1917 Şubat devrimi arefesine değinmeme izin veriniz.

Troçki, o zaman köylülük arasındaki farklılaşma arttığından, artık emperyalizm hakim olduğundan ve proletarya burjuva toplumuna meydan okumakta olduğundan ötürü köylülüğün rolünün azalacağını ve toprak devriminin, 1905'te ona atfedildiği kadar bir öneme sahip olmayacağını iddia ediyordu.

Lenin, buna karşılık olarak ne söyledi? Lenin'in 1915'te Rusya'da köylülüğün burjuva-demokratik devrimdeki rolü üzerine yazdığı bir makaleden bir pasaj aktarayım:

«Troçki'nin bu orijinal teorisi (Troçki'nin «sürekli devrim» ine atıfta bulunuyor J. St.) Bolşeviklerden, proletaryaya kararlı bir devrimci mücadele yürütmesi ve iktidarı fethetmesi için yaptıkları çağrıyı Menşeviklerden de, köylülüğün rolünü «inkar etme»lerini ödünç almaktadır. Köylülük, diyor Troçki, tabakalara bölünmüş, farklılaşmıştır; potansiyel devrimci rolü durmaksızın azalmıştır; Rusya'da bir «milli» devrim imkânsızdır; «emperyalizm çağında yaşıyoruz» ve «emperyalizm eski rejimin karşısında burjuva toplumunu değil, burjuva toplumunun karşısında proletaryayı çıkarmaktadır.»

«İşte eğlendirici bir «kelime oyunu» örneği: Emperyalizm! Eğer Rusya'da, proletarya artık «burjuva toplumu»nun karşısına çıkmışsa, öyleyse bu Rusya'nın doğrudan doğruya bir sosyalist devrimle karşı karşıya olması demektir! O zaman «toprak ağaları'nın topraklarına el konulması» sloganı (ki, Troçki 1912 Ocak Konferansının ardından 1915'te yeniden ortaya atmıştır) doğru değildir ve bizim bir «devrimci işçi» hükümetinden değil «sosyalist işçi» hükümetinden söz etmemiz gerekmektedir! Troçki'nin kafa karışıklığının nerelere kadar vardığı, onun, proletaryanın, kararlılıkla «proleter-olmayan(!) halk kitleleri»ni peşinden sürüklemesi gerektiğini söyleyen cümlesinden (No. 217) görülebilir. Troçki bir durup düşünmemiştir ki, eğer proletarya kırların proleter-olmayan kitlelerini, toprak ağalarının topraklarına el konulması için peşinden sürükler ve monarşiyi devirirse bu, Rusya'daki «milli burjuva devriminin» tamamlanması, *proletaryanın ve köylülüğün devrimci-demokratik diktatörlüğü olacaktır!* (italikler benim, J. St.)

«Bütün on yıl —büyük 1905 - 1915 on yılı— göstermiştir ki, Rus devrimi için sadece ve sadece ancak iki sınıf çizgisi vardır. Köylülüğün farklılaşması köylülük içindeki sınıf mücadelesini yoğunlaştırmış, siyasi bakımdan uyumakta olan birçok unsuru uyandırmış, kır proletaryasını şehir proletaryasına yaklaştırmıştır (Bolşevikler 1906'dan beri kır proletar-

yasının ayrı olarak örgütlenmesinde ısrar etmişler ve bu talebi Stockholm Menşevik kongresi kararına sokmuşlardır.) Ama «köylülükle» Markovlar-Romanovlar-Kvostovlar arasındaki çelişki daha güçlü, daha gelişkin ve daha keskin bir hale gelmiştir. Bu gerçek öylesine aşikârdır ki, Troçki'nin Paris makalelerinin ciltlerindeki binlerce söz bile bunu «red dedememektedir». Troçki aslında köylülüğün rolünün «inkâr» edilmesini, köylülerin devrim için uyandırılmasının reddedilmesi olarak anlayan Rusyadaki liberal emek siyasetçilerine hizmet etmektedir. İşte şimdi meselenin özü de zaten buradadır.» (Bkz. Cilt XVIII, s. 317 - 318)(5)

Troçki'nin tasarısının bu özelliği —burjuvaziyi görmesi, proletaryayı da görmesi, ama köylülüğü gözden kaçırmaması ve onun burjuva-demokratik devrimdeki rolünü anlamaması geçiği— kesinlikle bu özelliğidir ki muhalefetin Çin meselesi üzerindeki başlıca hatasını oluşturmaktadır.

Troçki'nin ve muhalefetin Çin devriminin karakteri meselesindeki «yarı-Menşevizm»ini oluşturan şey, tamamen budur.

Bu birincil hatadan muhalefetin bütün diğer hataları, Çin meselesi üzerindeki tezlerindeki bütün kafa karışıklığı kaynaklanmaktadır.

III.

KOMÜNİSTLERİ KATLEDEN NANKİNG'DEKİ SAĞ GUOMİNDANG, KOMÜNİSTLERLE İTTİFAK EDEN VUHAN'DAKİ SOL GUOMİNDANG

Mesela, Vuhan meselesini ele alalım. Komintern'in Vuhan'ın devrimci rolü üzerindeki tutumu iyice bilinmektedir ve

(5) Lenin, «Devrimde İki Çizgi Üzerine» (1915)

açıktır. Çin bir toprak devriminden geçtiğinden ötürü, toprak devriminin zaferi, burjuva - demokratik devrimin, proletarya ve köylülüğün devrimci - demokratik diktatörlüğünün zaferi anlamına geleceğinden ötürü ve Nankin karşı-devrimin, Vuhan da devrimin merkezi olduğundan ötürü, Vuhan Guomintang'ı desteklenmeli ve Komünistler, proletaryanın ve partisinin hem Guomintang içinde, hem de Guomintang dışında önder rolü pekiştirilmek şartıyla bu Guomintang'a ve Guomintang hükümetine katılmalıdırlar.

Bugünkü Vuhan hükümeti, proletarya ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğünün bir organı mıdır? Hayır, henüz böyle bir organ değildir ve yakın bir zamanda da böyle olmayacaktır. Ama devrimin daha ileriki gelişmesi içinde ve bu devrimin başarısı halinde böyle bir organ haline gelebilmek için her türlü şansa sahiptir.

Komintern'in tutumu işte budur.

Troçki ise meseleyi oldukça farklı bir şekilde görmektedir. O, Vuhan'ı devrimci hareketin merkezi olarak değil, bir «düzmece» olarak görmektedir. Şu anda Guomintang'ın ne olduğu sorulduğunda Troçki şöyle cevap vermektedir: «Hemen hemen hiç bir şey, ya da pratik bakımdan hiç bir şey değildir.»

Bir an için Vuhan'ın bir «düzmece» olduğunu farzedelim. Eğer Vuhan bir düzmeceyse, Troçki bu düzmeceye karşı neden kararlı bir mücadele verilmesi için ısrar etmemektedir? Ne zamandan beri Komünistler düzmeceyi desteklemekte, düzmeceye katılmakta ve düzmeceye başına geçmekte vb. gibi işler yapmaktadırlar acaba? Komünistlerin, düzmeceye karşı savaşmayı bir görev olarak bildikleri bir gerçek değil midir? Eğer Komünistler böylesine düzmeceyle savaşmaktan kaçınırlarsa, bunun proletaryayı ve köylülüğü aldatmak olacağı bir gerçek değil midir? O zaman Troçki, neden Komünistlerin ancak Vuhan Guomintang'ından ve Vuhan hükümetinden derhal çekilerek savaşılabilir-

cek olan bu düzmeceye karşı mücadele etmelerini teklif etmemektedir? Troçki, neden bu düzmece içinde kalmayı teklif etmektedir de, buradan çekilmeyi teklif etmemektedir? Bunun mantığı nerededir?

Bu «mantıki» saçmalığın, Troçki'nin Vuhan'a karşı ki-birli, züppe bir tavır takınarak onu bir düzmece olarak adlandırdığı, ama sonra akli başına gelince de kendi tezlerinden gereken sonuçları çıkarmaktan kaçtığı gerçeğiyle açıklanması gerekmez mi?

Ya da sözgelimi Zinoviev'i alalım. Bu yılın nisan ayında SBKP (B) MK'nin Plenumu'nda dağıtılan tezlerinde Zinoviev, Vuhan'daki Guomindang'ı 1920 döneminin Kemalist hükümeti olarak karakterize ediyordu. Ama bir Kemalist hükümet, işçilerle ve köylülerle savaşan, içinde Komünistlere yer olmayan ve olamayacak olan bir hükümettir. Vuhan'ın bu şekilde karakterize edilmesinden bir tek sonuç çıkarılabileceği açıktır: Vuhan'a karşı kararlı bir mücadele, Vuhan hükümetinin yıkılması.

Bu da, alelade insanların, alelade insan mantığıyla düşünmeleri gereken bir şeydir.

Ama Zinoviev böyle düşünmemektedir. O, Hankov'daki (Hankov, Vuhan ilini oluşturan üç şehirden biri-ç.) Vuhan hükümetini bir Kemalist hükümet olarak karakterize ederken aynı zamanda da bu hükümete en enerjik bir şekilde destek olunmasını, Komünistlerin bu hükümetten ayrılmamalarını, Vuhan'daki Guomindang'dan çekilmemelerini vs. vs. teklif etmektedir. Açıkça şunu söylemektedir:

«Hankov'a her bakımdan en enerjik yardımı yapmak ve oradan Cavaignac'lara() karşı direnişi örgütlemek gerek-*

(*) **Cavaignac**: Haziran 1848'deki Paris işçi ayaklanmalarını kanlı bir şekilde bastıran, işçi düşmanlığı ve diktatörlüğü ile ünlü burjuva generali; burada, Vuhan hükümetini ezmek üzere harekete geçen çeşitli eyaletlerin başında bulunan savaş ağası generallerden, Çin'in Cavaignac'arı olarak sözediliyor (Çev.)

lidir. Yakın gelecekte çabalar kesinlikle Hankov'daki örgütlenmenin ve birleşmenin kolaylaştırılmasına teksif edilmelidir.» (Bkz. Zinoviev'in Tezleri).

Anlayın anlayabilirsiniz!

Troçki, Vuhan yani Hankov, bir düzmedir demektedir Zinoviev'se tersine Vuhan'ın bir Kemalist hükümeti olduğunu ileri sürmektedir. Bundan çıkartılacak sonuç, ya düzmeceye karşı mücadele edilmesi ya da Vuhan hükümetinin yıkılması için kavgaya girişilmesidir. Ama Troçki de, Zinoviev de, kendi öncülerinden (ön tezlerinden-ç) kaçınılmaz olarak çıkan sonuçlardan kaçmaktadırlar ve hatta Zinoviev daha da ileri giderek, «Hankov'a her bakımdan en enerjik yardım»ın yapılmasını istemektedir.

Bütün bunlar neyi göstermektedir? Bu, muhalefetin çelişkiler içinde boğulduğunu göstermektedir. Muhalefet, mantıki olarak düşünme kapasitesini, bütün perspektif anlayışını kaybetmiştir.

Kafa karışıklığı ve Vuhan meselesi üzerinde bütün perspektif anlayışını yitirmiş olmak —işte Troçki'nin ve muhalefetin tutumu budur, tabii eğer kafa karışıklığına tutum denebilirse artık.

IV

ÇİN'DE İŞÇİ VE KÖYLÜ TEMSİLCİLERİ SOVYETLERİ

Ya da bir başka örnek olarak Çin'de işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri meselesini alalım.

Sovyetlerin örgütlenmesi meselesi üzerinde Komintern'in İkinci Kongresi'nde kabul edilmiş olan üç karar bulunmaktadır: Geri ülkelerde *proleter-olmayan* köylü Sovyetlerinin kurulması üzerine Lenin'in tezleri, Çin ve Hindistan gibi

lkelerde iŒi ve köylü Sovyetlerinin kurulması zerine, Roy'un tezleri ve «İŒi Temsilcileri Sovyetlerinin Ne Zaman ve Hangi Œartlar Altında Kurulabileceği» hakkındaki özel tezler.

Lenin'in tezleri, hiç sanayi proletaryası olmayan, ya da pratikte yok denebilecek olan Orta Asya gibi ülkelerde «köylü», «halk», *proleter-olmayan* Sovyetlerin kurulmasıyla ilgilidir. Lenin'in tezlerinde bu gibi ülkelerde iŒi temsilcileri Sovyetlerinin kurulması üzerine bir tek kelime bile edilmemiŒtir. Hatta Lenin'in tezleri, geri ülkelerde «köylü», «halk» Sovyetlerinin geliŒmesi ve Œekillenmesi için baŒlıca Œartlardan biri olarak, bu gibi ülkelerdeki devrime SSCB proletaryasının *doğrudan* destek olmasını savunmaktadır. Açıktır ki, bu tezler —belirli bir asgari sayıda sanayi proletaryası olan ve belirli Œartlar altında *iŒi* Sovyetlerinin yaratılmasının köylü Sovyetlerinin kurulmasının bir n Œartı olduğu— Çin ve Hindistan gibi ülkeleri değil, İran vb. gibi baŒka, daha geri ülkeleri ele almaktadır.

Roy'un tezleri, öncelikle, sanayi proletaryasına sahip olan Çin ve Hindistan'ı ele almaktadır. Bu tezler belirli Œartlar altında —burjuva devriminden proletarya devrimine geiŒte— *iŒi* ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulmasını önermektedir. Bu tezlerin doğrudan doğruya Çin'le ilgili olduğu açıktır.

«İŒi Temsilcileri Sovyetleri Ne Zaman ve Hangi Œartlar Altında Kurulabilir» baŒlıklı İkinci Kongre'nin özel tezleri, Rusya ve Almanya'daki devrimlerin tecrübeleri temeli üzerinde iŒi temsilcileri Sovyetlerinin rolüyle ilgilidir. Bu tezler, «bir proletarya devrimi olmaksızın Sovyetler kaçınılmaz olarak gülünç bir Sovyet taklidine dnŒecektir» demektedir. Çin'de derhal iŒi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulması meselesini ele alırken, bu tezleri de hesaba katmanız gerektiği açıktır.

Eğer hem devrimci hareketin merkezi olarak Vuhan Guomindang'ıyla birlikte Çin'deki bugünkü durumu, hem de

Komintern'in İkinci Kongresi'nin son iki tezindeki talimatları gözönüne alacak olursak, Çin'de derhal işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulması meselesiyle ilgili olarak işler nasıl bir durum arz etmektedir?

Şu anda, söz gelimi Vuhan hükümetinin eylem sahası içinde işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerini kurmak, ikili bir iktidar kurulması ve Sol Guomindang'ın devrilmesi ve Çin'de yeni bir Sovyet iktidarının kurulması sloganının ortaya atılması demek olurdu.

İşçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri, varolan iktidarın devrilmesi için, yeni bir iktidarın kurulması için mücadele organlarıdır. İşçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin ortaya çıkması, ikili bir iktidarın yaratılmasından başka bir şey değildir ve ikili bir iktidarın varlığı halinde de *bütün* iktidarın kime ait olacağı sorusunun can alıcı bir mesele haline gelmemesi imkansızdır.

İşler, mart - nisan - mayıs - haziran 1917'de Rusya'da nasıldı? O zaman iktidarın yarısını —ama daha henüz ordunun desteğine sahip olduğu için iktidarın daha gerçek bir yarısını— elinde tutan Geçici Hükümet vardı. Bununla yan yana duran, Geçici Hükümetinki kadar gerçek değilse de, iktidarın yarısı gibi bir şeyi elinde tutan İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri vardı. Bolşeviklerin o zamanki sloganı, Geçici Hükümeti iktidardan uzaklaştırmak ve *bütün* iktidarı İşçi ve Asker Temsilcileri Sovyetleri'ne geçirmektir. Bolşeviklerin hiç biri Geçici Hükümete girmeyi düşünmüyordu, zira devireceğiniz bir hükümete girebilmeniz mümkün değildir.

Rusya'daki mart-haziran 1917'deki durumun, Çin'deki bugünkü duruma benzediği söylenebilir mi? Hayır söylenebilir. Sadece, Çin şimdi bir burjuva - demokratik devrimle karşı karşıya olduğu halde, Rusya o zaman bir proletarya devrimiyle karşı karşıya olduğundan ötürü değil, o zaman Rusya'daki Geçici Hükümet, karşı - devrimci ve emperyalist bir hükümet olduğu halde, bugünkü Vuhan hükümeti anti-

emperyalist ve kelimenin burjuva - demokratik anlamında devrimci bir hükümet olduğundan ötürü de söylenemez.

Muhalefet, buna ilişkin olarak neyi teklif etmektedir?

Muhalefet, Çin'deki devrimci hareketin örgütlenme merkezleri olarak Çin'de derhal işçi, köylü ve asker temsilcileri Sovyetlerinin yaratılmasını teklif etmektedir. Ama işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri sadece devrimci hareketin örgütlenme merkezleri değildir. Sovyetler, ilk olarak ve her şeyden evvel, mevcut iktidara karşı ayaklanma organları, yani devrimci bir iktidarın kurulma organlarıdır. Muhalefet, işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin *ancak* bir ayaklanmanın organları, ancak yeni bir iktidarın organları oldukları takdirde devrimci hareketin merkezleri olabileceklerini anlamamaktadır. Bu anlaşılmadığı takdirde, işçi temsilcileri Sovyetleri 1918 yılında Almanya'da ve 1917 temmuzunda Rusya'da oldukları gibi birer uydurma, mevcut iktidarın birer uzantısı olurlar.

Muhalefet, acaba şu anda Çin'de işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin oluşturulmasının, Sovyetler ve Vuhan hükümeti tarafından paylaşılan ikili bir iktidarın kurulması anlamına geleceğini, zorunlu ve kaçınılmaz olarak Vuhan hükümetinin devrilmesi için çağrıya yol açacağını anlamakta mıdır?

Ben, Zinoviev'in bu basit meseleyi anladığından çok şüpheliyim. Ama Troçki bunu mükemmelen anlamaktadır, zira tezlerinde açıkça şunları söylemektedir:

«Sovyetler sloganı, geçici bir ikili iktidar rejimi aracılığıyla etkin iktidar organları kurulması için çağrı demektir.» (Bkz. Troçki'nin tezleri «Çin Devrimi ve Stalin'in Tezleri»)

O zaman bundan şu çıkmaktadır ki, eğer Çin'de Sovyetleri kuracak olsaydık, aynı zamanda «ikili bir iktidar» rejimi kuruyor, Vuhan hükümetini deviriyor ve yeni, devrimci bir iktidarı oluşturuyor olacaktık. Troçki burada aşikâr ola-

rak, Rus devrim tarihinde 1917 ekim öncesindeki dönem içindeki olayları bir model olarak almaktadır. O zaman bizde gerçekten ikili bir iktidar vardı ve biz, gerçekten de Geçici Hükümeti yıkmaya çalışıyorduk.

Fakat biraz önce dediğim gibi, o zaman hiç birimiz Geçici Hükümete girmeyi düşünmüyorduk. Öyleyse, - Troçki şimdi neden Komünistlerin Guomindang'dan ve Vuhan hükümetinden derhal çekilmesini teklif etmemektedir? Nasıl olur da hem Sovyetleri kurar, hem ikili bir iktidar rejimi kurar, hem de aynı zamanda devirmeye niyetlendiğiniz, aynı Vuhan hükümetine dahil olabilirsiniz? Troçki'nin tezleri bu soruya hiç bir cevap getirmemektedir.

Troçki'nin, kendi çelişkilerinin labirenti içinde umutsuz bir şekilde dolaşır hale düştüğü açıktır. Troçki bir burjuva-demokratik devrimini bir proletarya devrimiyle karıştırmıştır. Troçki, tamamlanmak, zafere ulaşmış olmak bir yana dursun, Çin'deki burjuva - demokratik devrimin henüz daha gelişmesinin başlangıç aşamasında bulunduğunu «unutmuş» tur. Troçki, Vuhan hükümetinden desteğin geri çekilmesinin, *şu anda* derhal Sovyetler aracılığıyla ikili bir iktidar kurulması ve Vuhan hükümetinin devrilmesi için yola çıkılması sloganının ortaya atılmasının, Çan Kay-şek ve Çang Zo-lin'e doğrudan doğruya ve su götürmez bir destek sağlanması anlamına geleceğini anlamamaktadır.

Öyleyse, déniyor, Rusya'da 1905 yılında işçi temsilcileri Sovyetlerinin kurulması nasıl anlaşılmalıdır? Biz de o zaman bir burjuva - demokratik devriminden geçmiyor muyduk?

Ne var ki, birinci olarak bizim o zaman —St. Petersburg'da ve Moskova'da— iki Sovyetimiz vardı; ve iki Sovyetin varlığı daha henüz Rusya'da bir Sovyet iktidarı sistemi kurulması anlamına gelmiyordu.

İkinci olarak, o dönemin St. Petersburg ve Moskova Sovyetleri, eski çarlık iktidarına karşı bir ayaklanmanın organlarıydılar, ki bu da bir kere daha Sovyetlerin yalnızca dev-

rimin örgütlenme merkezleri olarak görülemeyeceğini, ancak bir ayaklanmanın ve yeni bir iktidarın organları oldukları takdirde böylesine örgütlenme merkezleri olabileceklerini ispatlamaktadır.

Üçüncü olarak, işçi Sovyetlerinin tarihi göstermektedir ki, böylesine Sovyetler ancak, eğer burjuva - demokratik devrimden proletarya devrimine doğrudan doğruya geçiş için elverişli şartlar mevcutsa, eğer bundan dolayı burjuva düzeninden proletaryanın diktatörlüğüne geçiş için elverişli şartlar mevcutsa var olabilir ve gelişebilirler.

Tıpkı 1918'de Almanya'daki işçi Sovyetlerinin yok olup gittiği gibi, 1905'te Moskova ve St. Petersburg'daki işçi Sovyetlerinin de yok olup gitmesi, bu elverişli şartların mevcut olmamasından ötürü değil midir?

Eğer o zamanlar Rusya'da bugün Çinde olduğu gibi Sol Guomintang'a benzeyen geniş bir devrimci örgüt olsaydı, 1905 yılında Rusya'da herhangi bir Sovyetin olmaması da mümkündü. Ama o zamanlar Rusya'da böyle bir örgüt var olamazdı, çünkü Rus işçileri ve köylüleri arasında herhangi bir milli baskı unsuru bulunmuyordu; Rusların kendileri başka milliyetleri baskı altında tutuyorlardı. Sol Guomintang gibi bir örgüt ise, ancak ülkedeki devrimci unsurları bir tek geniş örgüt içerisinde bir araya gelmeye iten yabancı emperyalistlerin milli baskısı olduğu takdirde ortaya çıkabilir.

İnsanın, Sol Guomintang'ın devrimci mücadelenin bir organı olarak, Çin'de feodal kalıntılara ve emperyalizme karşı bir başkaldırma organı olarak oynadığı rolü inkâr etmesi için kör olması gerekir.

Öyleyse bundan ne çıkmaktadır?

Bundan, Sol Guomintang'ın Çin'de bu günkü burjuva - demokratik devrimde Sovyetlerin Rusya'da 1905'teki burjuva - demokratik devrimde oynadığı rolün aşağı yukarı aynı-sını oynadığı çıkmaktadır.

Eğer Çin'de Sol Guomintang gibi bir halk örgütü, dev-

rimci demokratik bir örgüt olmasaydı işler başka olurdu. Ama Çin şartlarının kendine has özelliklerine uygun olan ve Çin'deki burjuva - demokratik devrimin daha ileriki gelişmesine uygun olduğunu ispatlamış bulunan böyle özel bir devrimci örgüt varken, yıllar boyunca inşa edilmiş bu örgütü, burjuva - demokratik devrimin daha yeni başlamış olduğu, henüz zafere ulaşmadığı ve kısa bir zamanda da ulaşamayacağı şu anda tahrip etmek, aptalca ve akılsızca bir iş olurdu.

Bu değerlendirmeden hareketle bazı yoldaşlar, Guomindang'ın gelecekte proletarya devrimine geçilirken de proletarya diktatörlüğünün devlet örgütlenmesi şekli olarak işe yarayabileceği sonucunu çıkartıyorlar ve bunda burjuva-demokratik devrimden proletarya devrimine barışçı bir geçiş imkanı görüyorlar.

Genel olarak konuşulacak olunursa, devrimin barışçı gelişmesi şüphesiz söz konusu edilebilir. Bizde de 1917'nin ilk başlarında Sovyetler aracılığıyla devrimin barışçı yoldan gelişme imkanı konuşuluyordu.

Ama, birinci olarak, Guomindang Sovyetlerle aynı şey değildir ve burjuva - demokratik devrimin gelişmesi işine uydurulması mümkün olduğundan ötürü, bundan mutlaka proletarya devriminin geliştirilmesi işine de uydurulabileceği sonucu çıkartılamaz; halbuki işçi temsilcileri Sovyetleri proletarya diktatörlüğüne uyan en iyi şekildir.

İkinci olarak, Sovyetler aracılığıyla dahi, proletarya devrimine barışçı bir geçişin gerçekte söz konusu olamayacağı 1917'de Rusya'da ortaya çıkmıştır.

Üçüncü olarak, Çin'deki proleter merkezleri çok azdır, oysa Çin devriminin düşmanları o kadar güçlü ve o kadar çoktur ki, devrimin her ilerleyişi ve emperyalistlerin yaptığı her saldırı, kendisiyle birlikte kaçınılmaz olarak, Guomindang'dan yeni ayrılmaları ve Guomindang'ın prestijinin azalması pahasına Komünist Partisi'nin daha da güçlenmesini getirecektir.

Ben, Çin devriminin barışçı gelişmesinin söz konusu edilmemesi gerektiği düşüncesindeyim.

Ben, Çin'de işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin burjuva - demokratik devrimden proletarya devrimine geçiş dönemi sırasında kurulması gerekeceğini düşünüyorum. Zira bugünkü şartlar altında böylesine bir geçiş, işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri olmaksızın mümkün değildir.

İlkin toprak hareketinin bütün Çin'de yayılmasını mümkün kılmak gerekmektedir. Vuhan'ı güçlendirmek ve feodal - bürokratik rejime karşı verdiği mücadeleyi desteklemek gerekmektedir; Vuhan'ın karşı-devrime karşı zafer kazanması için yardım etmek gerekmektedir; gelecekte üzerlerinde Sovyetlerin kurulacağı temel olarak köylü birliklerini, işçi sendikalarını ve öteki devrimci örgütleri genişliğine ve her bakımdan geliştirmek gerekmektedir; Çin Komünist Partisi'nin köylüler arasında ve ordu içinde etkisini güçlendirmeye çalışması gerekmektedir —ancak bundan sonradır ki, işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri yeni bir iktidar için mücadele organları olarak, ikili iktidarın unsurları olarak, burjuva - demokratik devrimden proletarya devrimine geçiş için hazırlık unsurları olarak kurulabilirler.

Çin'de işçi Sovyetleri kurulması, boş laflarla, içi boş, süslü püslü «devrimci» yavelerle ilgili bir mesele değildir. Bu mesele, Troçki'nin yaptığı gibi öyle hafife alınacak bir mesele değildir.

İşçi ve köylü Sovyetlerinin kurulması, her şeyden önce Guomindang'dan çekilmek demektir; çünkü hem işçilere ve köylülere yeni bir iktidar için çağrıda bulunarak Sovyetleri kurup ikili bir iktidarı geliştirmek, hem de aynı zamanda Guomindang içinde ve Guomindang hükümetinde kalmak mümkün değildir.

Bundan başka, işçi temsilcileri Sovyetlerinin kurulması, Guomindang *içindeki* blok'un yerine Guomindang *dışında*;

Bolşeviklerin Sol Sosyalist - Devrimcilerle 1917 ekiminde kurduklarına benzeyen bir blok'un geçirilmesi demektir.

Neden?

Çünkü burjuva - demokratik devrim durumunda mesele, proletarya ve köylülüğün devrimci diktatörlüğünün kurulması olduğu ve Guomindang içinde bir blok siyaseti buna tamamen uygun olduğu halde, Sovyetlerin kurulması ve proletarya devrimine geçiş durumunda mesele, proletaryanın diktatörlüğünün kurulması, Sovyetler iktidarının kurulması olacaktır ve böylesine bir iktidar ancak *bir tek* partinin, Komünist Partisi'nin önderliği altında hazırlanabilir ve kurulabilir.

Daha da öte, işçi temsilcileri Sovyetleri beraberlerinde bazı mecburiyetleri de getirir. Çin işçileri bugün ayda 8-15 ruble kazanmakta, dayanılmaz şartlar altında yaşamakta ve aşırı ölçüde çalıştırılmaktadırlar. Bu duruma ücretlerin derhal artırılması, sekiz saatlik iş gününün getirilmesi, işçi sınıfının konut şartlarının düzeltilmesi vs, vs, ile son verilebilir ve verilmelidir. Ama işçi temsilcileri Sovyetleri olduğu zaman, işçiler bununla tatmin olmayacaklardır. Komünistlere şunu söyleyeceklerdir (ve bunda da haklı olacaklardır): Madem ki Sovyetlerimiz var ve Sovyetler de iktidar organlarıdır, o zaman neden burjuvazinin mülkiyet hakkına müdahale edip onları «birazcık» mülksüzleştirmeyelim? Eğer Komünistler işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri olduğu halde burjuvaziyi mülksüzleştirme yolunu benimsemezlerse, içi boş rüzgar - torbalarından başka bir şey olmayacaklardır.

Ama o zaman şu soru ortaya çıkmaktadır, bu yol şimdi devrimin bugünkü evresinde tutulabilir mi ve tutulmalı mıdır?

Hayır, tutulmamalıdır.

Gelecekte işçi ve köylü temsilcileri Sovyetleri olduğunda burjuvaziyi mülksüzleştirmekten kaçınılabilir mi ve kaçınılmalı mıdır? Hayır. Ama her kim, durum bu olduğu hal-

de Komünistlerin Guomindang içindeki bloku muhafaza edebileceğini sanıyorsa, delilikten muzdarip demektir ve burjuva devriminden proletarya devrimine geçiş döneminde sınıf güçlerinin mücadelesinin işleyişini anlamamaktadır.

Çin'de işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulması meselesiyle ilgili olarak durum budur.

Gördüğünüz gibi iş, Troçki ve Zinoviev gibi bazı dar kafalı kimselerin sandıkları gibi basit değildir.

Genel olarak (Marksistlerin devrimci burjuvaziyle ortak bir devrimci demokratik partide ya da ortak bir devrimci - demokratik hükümette birlikte yer almaları ve işbirliği yapmalarına *ilke olarak* izin verilebilir mi?

Muhaliflerin bazıları buna izin verilemeyeceğini sanmaktadırlar. Ama, Marksizmin tarihi bize belirli şartlar altında ve belirli bir dönem için buna pekala izin verilebileceğini söylemektedir.

Almanya'da 1848 yılında Alman mutlakiyetçiliğine karşı devrim zamanında Marks ve destekleyicilerinin Rhineland'deki burjuva-demokratik birliğe girmeleri ve bu devrimci - demokratik partinin organı olan *Neue Rheinische Zeitung* gazetesinin Marks tarafından yönetilmesi örneğine değinmek isterim.

Marks ve destekleyicileri bir yandan bu burjuva - demokratik birliğe dahil olurlar ve devrimci burjuvaziye gayrette getirmeye çalışırlarken, öte yandan da sağdaki müttefiklerinin yarım gönüllü oluşlarını durmaksızın eleştirdiler, tıpkı Çin Komünist Partisi'nin bir yandan Guomindang içinde yer alırken, öte yandan da müttefiki Sol Guomindang'ın yalpalamasını ve yarım gönüllülüğünü eleştirmesi gerektiği gibi.

Marks ve destekleyicilerinin, bu burjuva - demokratik birliği, mutlak bağımsızlığa sahip bağımsız bir işçi sınıfı örgütünü oluşturmak üzere, ancak 1849 baharında terkmiş olduklarını biliyoruz.

Gördüğünüz gibi Marks, proletaryanın bağımsız sınıf partisi olarak Guomindang'a dahil olan Çin Komünist Partisi'nden bile ileri gitmiştir.

Marks ve destekleyicilerinin 1848'de bu burjuva - demokratik birliğe girmelerinin uygun olup olmadığı tartışılır veya tartışılmaz. Söz gelimi Rosa Luxemburg, Marks'ın bu birliğe katılmaması gerektiğini düşünüyordu. Bu bir *taktik* meselesidir. Ama Marks ve Engels'in *ilke olarak*, belirli şartlar altında ve belirli bir dönem için, bir burjuva - demokratik devrim döneminde, bir burjuva devrimci partiye katılmanın uygunluğunu ve mümkünlüğünü tanıdıklarından şüphe edilemez. Marksistlerin belirli şartlar altında ve belirli bir durumda, bir devrimci - demokratik hükümet içinde devrimci - burjuvaziyle birlikte yer alıp alamayacakları ve işbirliği yapıp yapamayacakları meselesine gelince, bu noktada elimizde Engels ve Lenin gibi Marksistlerin görüşleri bulunmaktadır. Engels'in *Bakunistler İş Başında*(6) başlıklı broşüründe böylesine bir katılmanın lehinde konuşmuş olduğunu biliyoruz. Lenin'in de 1905'te aynı şekilde bir devrimci burjuva - demokratik hükümete böyle bir katılışa izin verilebileceğini söylediğini bilmekteyiz.

V

İKİ ÇİZGİ

Şu halde, önümüzde Çin meselesi üzerinde tamamen farklı iki çizgi bulunmaktadır. —Komintern'in çizgisi ve Troçki'yle Zinoviev'in çizgisi.

Komintern'in çizgisi. Feodal kalıntılar ve bunlara yas-

(6) Bakınız. Frederik Engels. «Die Bakunisten an der Arbeit» Der Volksstaat, Sayı, 105, 106, 107-1873.

lanan ve bütün ülkelerin emperyalistlerinden her türlü desteği gören bürokratik - militarist üstyapı, bugün Çin'deki hayatın temel gerçeğidirler.

Çin, içinde bulunduğumuz anda hem feodal kalıntıları, hem de emperyalizmi hedef alan bir toprak devriminden geçmektedir.

Toprak devrimi, Çin'deki burjuva - demokratik devrimin temelini ve muhtevasını oluşturmaktadır.

Vuhan'daki Guomindang ve Vuhan hükümeti, burjuva - demokratik devrimci hareketin merkezidir.

Nankin ve Nankin hükümeti, milli karşı - devrimin merkezidir.

Vuhan'ı destekleme siyaseti, aynı zamanda bundan çıkan bütün sonuçlarla birlikte burjuva-demokratik devrimi geliştirme siyasetidir. Bu yüzden Komünistlerin Vuhan Guomindang'ına ve Vuhan devrimci hükümetine katılmaları, Guomindang içindeki müttefiklerinin yarım gönüllülüklerini ve yalpalamalarını eleştirmelerini dışarda tutmayan, tersine bunları ısrarlı bir şekilde eleştirmelerini öngören bir katılmadır.

Komünistler bu katılmadan, proletaryanın Çin burjuva - demokratik devrimindeki hegemon rolünü kolaylaştırmak ve proletarya devrimine geçiş anını çabuklaştırmak için yararlanmalıdırlar.

Burjuva - demokratik devrimin tam zafer anı yaklaştığı ve burjuva devriminin gidişatı içinde proletarya devrimine geçiş yolları açıldığı zaman, ikili bir iktidarın yeni bir iktidar için mücadelenin yeni bir iktidarın, Sovyet iktidarının organları olarak, işçi, köylü ve asker temsilcileri Sovyetlerin kurulması gereken an gelmiş olacaktır.

Bu an geldiğinde Komünistler, Guomindang içindeki blokun yerine Guomindang dışındaki bir bloku geçirmeli ve Komünist Partisi Çin'deki *yeni* devrimin *tek* önderi olmalıdır.

Şu anda Troçki'nin ve Zinoviev'in yaptıkları gibi *derhal*

işçi ve köylü temsilcileri Sovyetlerinin kurulmasını ve şu anda, burjuva - demokratik devrim henüz gelişmesinin başlangıç aşamasındayken ve Guomindang da Çin'in kendine has özelliklerine en uygun ve buna en yakından tekabül eden milli - demokratik devrim örgütü şeklini temsil ederken, *derhal* ikili iktidarın kurulmasını teklif etmek, devrimci hareketi dağıtmak, Vuhan'ı zayıflatmak, çöküşünü kolaylaştırmak ve Çan Kay-şek'le Çang Zo-lin'e yardım etmek olacaktır.

Troçki ve Zinoviev'in çizgisi, Çin'deki feodal kalıntıları, Buharin'in muhayyilesinin bir uydurmasıdır. Çin'de feodal kalıntılar ya mevcut değildir ya da herhangi bir ciddi öneme sahip olamayacak kadar belirsizdir.

Çin'de şu anda bir toprak devriminin olmaması gerekmektedir. Ama nereden çıktığını ancak şeytan bilir (*gülüşmeler*).

Ama mademki bu toprak devrimi vardır, o zaman şüphesiz bir şekilde desteklenmelidir.

Şu anda başlıca şey, toprak devrimi değil, Çin'in gümrük bağımsızlığı için bir devrim, eğer denebilirse bir anti-gümrük devrimidir.

Vuhan Guomindang'ı ve Vuhan hükümeti, ya bir «düzmece» (Troçki) ya da Kemalizmdir (Zinoviev).

Bir yandan derhal Sovyetlerin kurulması aracılığıyla Vuhan hükümetinin *yıkılması* için ikili iktidar kurulmalıdır (Troçki). Öte yandan da, gene anlaşıldığına göre derhal Sovyetlerin kurulması yoluyla Vuhan hükümeti *güçlendirilmeli*, her bakımdan enerjik bir şekilde *yardımcı* olunulmalıdır. (Zinoviev).

İşin doğrusu, Komünistler bu «düzmece»den —Vuhan hükümetinden ve Vuhan Guomindang'ından— çekilmelidirler. Bununla birlikte, eğer bu «düzmece»nin içinde, yani Vuhan Guomindang'ının ve Vuhan hükümetinin içinde kalırlarsa iyi olur. Ama eğer Vuhan bir «düzmeceyse» neden bu Vuhan'da

kalsınlar— öyle görünüyor ki, bunu ancak Allah bilir. Ve kim buna iştirak etmezse ya haindir ya da dönek.

İşte Troçki ve Zinoviev'in sözde çizgisi böyledir.

Bu çizgi denilen şeyden, daha süslü püslü ve daha karmaşık bir şeyi hayal etmek zordur.

İnsan, Marksistlerle değil de, gerçek hayattan tamamen kopmuş bir cins bürokratlarla —daha doğrusu Sukhum, Kislovodsk ve bunun gibi yerlerde dolaşırken Çin devriminin karşısındaki temel tutumunu tayin eden Komintern Merkez Yürütme Komitesinin Yedinci Genişletilmiş Plenumu'na uğrayan ve Çin'de bir çeşit devrimin —toprak devrimi mi, yoksa anti - gümrük devrimi mi, bunu açıkça bilmiyorlar— yer aldığını gazetelerden öğrenmeleri üzerine bir yığın tezi— biri nisanda, ikincisi mayısın ilk yarısında, üçüncüsü de mayıs'ın ikinci yarısında biraraya getirmeleri gerektiğine karar veren ve bunu yaptıktan sonra da besbelli ki, Çin devrimini kurtarmanın en iyi yolunun karmaşık ve çelişik tezlerden oluşan süslü püslü sözler olduğuna inanarak, Komintern Merkez Yürütme Komitesi'ni bombardımana tutan «devrimci» turistlerle uğraştığı izlenimine kapılıyor.

İşte yoldaşlar, Çin devrimi meselesi üzerindeki iki çizgi bunlardır.

Bunların arasında bir seçme yapmak zorundasınız.

Sözlerimi bağıyorum yoldaşlar.

Son olarak, Troçki'nin ve Zinoviev'in *şu andaki* hizipçi sözlerinin siyasi anlam ve önemi üzerine birkaç kelime söylemek istiyorum. Onlar kendilerine SBKP (B) MK'ne ve KEYK'ne eşi görülmedik iftiralarla hakaret etmeleri ve kimse'nin izin veremeyeceği bir şekilde kara çalmaları için yeterince özgürlük tanınmadığından sızlanmaktadırlar. Onlar, Komintern ve SBKP (B) içindeki bir «rejim» den şikayet etmektedirler. Aslında onların istediği, Komintern'i ve SBKP (B) ne Maslov ve şürekası'nın usullerini aşılmasıdır.

Şunu söyleyelim ki yoldaşlar, Troçki, Parti'ye ve Ko-

mintern'e saldırmak için çok elverişsiz bir zamanı seçmiştir. Biraz önce İngiliz Muhafazakar Hükümeti'nin SSCB ile ilişkilerini kesmeye karar vermiş olduğunu öğrenmiş bulunuyorum. Bunu, Komünistlere karşı evrensel bir kampanyanın izleyeceğini izaha gerek yoktur. Bu kampanya zaten başlamış durumdadır. Kimileri, SBKP (B)'ni savaş ve müdahale ile tehdit ediyorlar. Kimileri de bölmekle. Chamberlain'den Troçki'ye kadar bir birleşik cepheye benzer bir şey oluşturulmaktadır.

Bizi korkutmak istemeleri mümkündür. Ama Bolşeviklerin öyle korkutulacak adamlar olmadıklarını anlatmaya hiç gerek yoktur. Bolşevizm tarihi, böyle çok «cepheler» tanımıştır. Bolşevizm tarihi, böylesine «cepheler»in Bolşeviklerin devrimci kararlılıkları ve üstün cesaretleriyle istisnasız paramparça edildiklerini göstermektedir.

Bu yeni «cephe»yi de paramparça edeceğimizden şüpheleniz olmasın (*alkışlar*).

Bolşevik, Sy. 10
31 Mayıs 1927

EYLEM YAYINLARININ BUGÜNE KADAR ÇIKARDIĞI KİTAPLAR

- ÇİN'DE TOPRAK DEVRİMİ
J.V. Stalin
6 Lira
- HUNAN KÖYLÜ RAPORU
Mao Zedung
7.5 Lira
- TOPRAK SORUNU
V.İ. Lenin
5 Lira
- KADROLAR MESELESİ
J.V. Stalin
5 Lira
- SOVYET BOLŞEVİKLERİNİN PROGRAM İLANI
5 Lira
- YENİ DEMOKRASİ ÜZERİNE
Mao Zedung
10 Lira
- KİTLELERE GÜVENELİM VE DAYANALIM
An Çi-Un
2 Lira

- **BURJUVAZİNİN VE GERİCİLİĞİN HİZMETİNDE
SOSYAL DEMOKRASİ**
Adem Mesini
2 Lira
- **KESİNTİYE UĞRAYAN DEVRİM**
(Küba Devrimiyle İlgili bir eleştiri)
2 Lira
- **MÜCADELE VE ZAFER BAYRAĞI LENİNİZM**
Ramiz Alia
350 Kuruş
- **SÜREKLİ OKUNAN ÜÇ YAZI**
Mao Zedung
2 Lira
- **GENÇLİK HAREKETİNİN YÖNÜ**
(2. Baskı)
Mao Zedung
2.5 Lira
- **DÜNYA İŞÇİ SINIFINA TARİHİ DERSLER**
(ÇKP'nin SBKP'ye 4-5-9. mektupları)
12.5 Lira

6 LIRA